



Onderzoeksnota: Opvattingen over gendergelijkheid en - discriminatie in Vlaanderen

Resultaten uit de European Social
Survey (2023)

Inhoud

Inleiding.....	4
Theoretisch kader en concepten.....	6
Genderstereotiepe attitudes en seksisme	7
Ervaren genderdiscriminatie	9
Steun voor gendergelijkheid en genderbeleid	10
Data en methoden	11
Resultaten	12
Negatieve stereotypen over vrouwen en ervaren discriminatie	12
Vijandige en subtiele genderstereotypen	12
Wie onderschrijft negatieve genderstereotypen over vrouwen?	15
Vrouwen ervaren vaker genderdiscriminatie, vooral op de arbeidsmarkt	18
Vlamingen ervaren minder vaak genderdiscriminatie dan andere Europeanen	19
Steun voor gendergelijkheid en genderbeleid	21
Vlaming is voorstander van gendergelijkheid	22
Verschillen in steun voor gendergelijkheid	23
Vlamingen steunen beleid tegen genderongelijkheid – en vrouwen meer dan mannen	25
Conclusie	28
Bibliografie	29
Appendix	35

Kerncijfers uit het rapport

- **Een grote meerderheid van de Vlamingen (80 tot 90%) vindt gendergelijkheid in de politiek, de economie en het gezinsleven belangrijk.** Slechts 2% tot 5% van de respondenten kant zich uitdrukkelijk tegen een gendergelijke samenleving. Respondenten met negatieve stereotype opvattingen over vrouwen zijn kritischer over gendergelijkheid.
- Er bestaat een **aanzienlijke steun voor specifieke genderbeleidsmaatregelen**. Ongeveer twee derde van de respondenten steunt een gelijke verdeling van ouderschapsverlof en boetes tegen loondiscriminatie; ongeveer de helft steunt quota in de politiek.
- **Eén op zes Vlamingen rapporteert minstens één ervaring van ongelijke behandeling op basis van gender of geslacht in drie bevraagde domeinen** (bij een medische behandeling, op de arbeidsmarkt of door de politie). Zulke ervaringen worden elders in Europa vaker waargenomen. Vrouwen rapporteren in de survey beduidend vaker discriminatie dan mannen, vooral in de arbeidsmarktcontext.
- **Vlamingen onderschrijven in meerdere of mindere mate bepaalde negatieve stereotypen over vrouwen**, zoals dat ze manipulerend zijn (23%), zich snel beledigd voelen (41%) of overdrijven over seksuele intimidatie (16%). Deze opvattingen komen in Vlaanderen vaker voor dan in de meeste West-Europese landen.
- **Negatieve opvattingen over vrouwen worden in Vlaanderen even vaak door mannen als door vrouwen onderschreven.** Vrouwen uiten bepaalde vijandige en subtiële seksistische opvattingen zelfs iets vaker dan mannen. Zo'n beperkt verschil in opvattingen tussen mannen en vrouwen is eerder uitzonderlijk in Europees perspectief.

Inleiding

De voorbije decennia zijn de **genderverhoudingen in Vlaanderen ingrijpend veranderd**. Deze veranderingen komen onder meer tot uiting in verschuivende verwachtingen en praktijken rond betaald werk, zorg en gezin. De meest uitgesproken evolutie situeert zich op de arbeidsmarkt: sinds 2000 steeg de werkgelegenheidsgraad van Belgische vrouwen van 56,0% tot 69,3%, terwijl deze bij mannen slechts toenam van 75,5% tot 76,4% (Statbel, 2026). Deze ontwikkeling gaat gepaard met een sterke daling van het aantal vrouwen dat voltijds huishoudelijk werk verricht: van 730.000 in 1986 tot 126.000 in 2022 in het Vlaamse Gewest.¹

Mede door deze evoluties **scoren Vlaanderen en België relatief hoog op verschillende indicatoren van gendergelijkheid**. België staat achtste op de Gender Inequality Index van de Verenigde Naties (HDR, 2026) en zevende op de Gender Equality Index van de Europese Unie (EIGE, 2025). Binnen die laatste index scoort België vooral sterk op het domein ‘tijd’, dat betrekking heeft op de gelijke verdeling van onbetaalde huishoudelijke taken en zorgtaken binnen gezinnen. Daarnaast is de loonkloof tussen mannen en vrouwen aanzienlijk afgenomen: met een verschil van 0,7% presteert enkel Luxemburg beter binnen de Europese Unie (Eurostat, 2026). Institutionele maatregelen, zoals genderquota, hebben bovendien geleid tot een versterkte vertegenwoordiging van vrouwen in de politiek. Vandaag is 44% van de parlementsleden op het federale niveau een vrouw, een stijging van ongeveer tien procentpunten ten opzichte van 2003 (EIGE, 2024).

Tegelijk tonen verschillende bronnen dat gendergerelateerde ongelijkheden en ervaringen van ongelijke behandeling niet verdwenen zijn. Genderstereotypen, sociale verwachtingen en ongelijke verdelingen van zorg- en loopbaankansen kunnen mee bepalen hoe mannen en vrouwen worden beoordeeld en behandeld. Zo blijven vrouwen bijvoorbeeld ondervertegenwoordigd in hogere managementfuncties, onder meer door genderverwachtingen rond zorgtaken (Koçak & Deros, 2022).

Ook gendergerelateerd geweld blijft een relevant maatschappelijk probleem. Zo blijkt uit recent onderzoek van het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen dat één op vier Vlamingen minstens eenmaal in hun leven slachtoffer werd van partnergeweld (Janssen & Vesentini, 2024). Het aantal meldingen bij de politie over partnergeweld steeg in Vlaanderen bovendien van 3.089 in 2000 tot 10.807 in 2024 (Federale Politie, 2025). Ook bepaalde genderopvattingen blijven aanwezig in de samenleving. Zo blijkt dat een aanzienlijk deel van de Vlamingen instemt met stellingen waarin wordt beweerd dat vrouwen overdrijven over problemen op het werk of systematisch de controle over mannen proberen te verwerven (Meeusen et al., 2026).

¹ Cijfer op basis van eigen berekeningen.

Deze bevindingen maken duidelijk dat gendergelijkheid niet enkel door institutionele maatregelen kan worden bereikt, maar ook samenhangt met de manier waarop mensen denken over gender en genderrollen. Inzicht in dergelijke opvattingen is belangrijk om het gelijkekansenbeleid in Vlaanderen te versterken. In dit rapport onderzoeken we eerst in welke mate Vlamingen negatieve stereotypen over vrouwen onderschrijven. In de sociaalwetenschappelijke literatuur wordt vaak verwezen naar ‘seksisme’ als het geheel van overtuigingen, vooroordelen en stereotypen rond geslacht, gender en genderrollen (Masequesmay, 2009). Hoewel dergelijke opvattingen historisch vooral betrekking hebben op vrouwen, kunnen ook mannen het voorwerp zijn van negatieve genderstereotypen (Fiebert & Meyer, 1997). Seksisme verwijst dus breder naar stereotypische en normatieve opvattingen over hoe vrouwen en mannen zouden moeten zijn of zich zouden moeten gedragen.

Zulke opvattingen zijn op zichzelf niet hetzelfde als discriminatie. Ze kunnen wel bijdragen aan een maatschappelijke context waarin ongelijke behandeling ontstaat, wordt gelegitimeerd of minder snel wordt herkend. Bovendien kunnen bepaalde uitingen van seksisme volgens de Gender- en/of Seksismewet strafbaar zijn. Zo kunnen dergelijke opvattingen zich in bepaalde gevallen vertalen in **genderdiscriminatie**: concrete handelingen of beleidsmaatregelen waarbij mensen ongelijk behandeld worden op basis van hun gender (de la Torre-Pérez, 2022). Ongelijke behandeling op basis van gender kan door zowel vrouwen als mannen worden ervaren, al wijzen internationale studies uit dat vrouwen gemiddeld vaker discriminatie rapporteren en er in meer levensdomeinen mee geconfronteerd worden (Manzi, 2019). Zo werd in 2024 47% van de klachten bij het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen (IGVM) ingediend door vrouwen, ten opzichte van 34% door mannen en 6% door personen met een onbekende of andere genderidentiteit (IGVM, 2025).² De aard van dergelijke ervaringen verschilt bovendien tussen groepen. Zo zijn vrouwen vaker slachtoffer van loondiscriminatie of gendergerelateerde barrières op de arbeidsmarkt, terwijl mannen bijvoorbeeld discriminatie kunnen ervaren bij sollicitaties voor beroepen die traditioneel als vrouwelijk worden beschouwd, zoals zorgberoepen (Adamovic & Liebbrandt, 2023; Vandenberghe, 2011).

In een tweede stap van het onderzoek bekijken we in welke mate er in Vlaanderen een draagvlak bestaat voor **gendergelijkheid**. Met gendergelijkheid verwijzen we naar gelijke rechten, kansen en behandeling van personen, ongeacht gender of geslacht, onder meer op de arbeidsmarkt, in het gezinsleven of in de politiek. Het principe van gendergelijkheid is verankerd in verschillende mensenrechtenverdragen en wordt actief ondersteund door beleidsmaatregelen en bewustwordingscampagnes. Tegelijk blijkt uit internationaal onderzoek dat concrete beleidsmaatregelen ter bevordering van gendergelijkheid steeds vaker het voorwerp vormen van maatschappelijk debat en politieke polarisatie (Sass & Kuhnle, 2023).

Deze onderzoeksnota heeft als doel om empirisch inzicht te bieden in de mate waarin Vlamingen bepaalde negatieve stereotypen over vrouwen onderschrijven, ervaringen van genderdiscriminatie rapporteren, en

² 13% van de klachten werden ingediend door een rechtspersoon.

beleidsmaatregelen ter bevordering van gendergelijkheid steunen. Het primaire uitgangspunt is om publiek beschikbare en hoogkwalitatieve data voor een breder publiek te ontsluiten. Voor deze analyse wordt gebruikgemaakt van de ‘gendergelijkheidsmodule’ van de **European Social Survey** (ESS 2023–2024), die een vergelijkende analyse van attitudes, ervaringen en beleidsvoorkeuren rond gendergelijkheid in Europa mogelijk maakt. Deze dataset laat toe Vlaanderen te positioneren ten opzichte van andere Europese landen en verschillen tussen bevolkingsgroepen in kaart te brengen. Een beperking van de beschikbare ESS-data is dat de vragen over genderstereotypen uitsluitend betrekking hebben op vrouwen en geen symmetrische batterij bevatten voor stereotypen ten aanzien van mannen, trans personen of non-binaire personen.

Aan de hand van gegevens uit de ESS behandelt deze nota vier relevante onderzoeksvragen:

1. In welke mate onderschrijven Vlamingen negatieve stereotypen over vrouwen, en welke groepen doen dit vaker of minder vaak?
2. In welke mate rapporteren Vlamingen ervaringen van ongelijke behandeling op basis van gender of geslacht, en welke groepen rapporteren dergelijke ervaringen het vaakst?
3. In welke mate steunen Vlamingen het principe van gendergelijkheid, en in hoeverre verschilt dit draagvlak tussen bevolkingsgroepen?
4. In welke mate steunen Vlamingen concrete maatregelen ter bevordering van gendergelijkheid?

De beknopte onderzoeksnota is opgebouwd rond deze vier onderzoeksvragen. Na een korte theoretische duiding en een bespreking van de data en methodologie analyseren we eerst in welke mate negatieve stereotypen over vrouwen voorkomen, hoe sterk die worden geuit door mannen en vrouwen, en hoe Vlaanderen zich daarbij verhoudt tot andere Europese landen. Ook analyseren we welke groepen het meest geneigd zijn om dergelijke stereotypen te onderschrijven dan wel af te wijzen. Vervolgens gaan we in op ervaringen van genderdiscriminatie, het draagvlak voor gendergelijkheid en de publieke steun voor beleidsmaatregelen ter bevordering van gendergelijkheid. In de conclusie worden de belangrijkste bevindingen samengebracht.

Theoretisch kader en concepten

In dit deel bespreken we de belangrijkste concepten en theoretische inzichten die richting geven aan de analyse. Achtereenvolgens komen genderstereotypering en negatieve genderopvattingen, de academische literatuur over seksistische attitudes, zelfgerapporteerde ervaringen van

genderdiscriminatie en steun voor gendergelijkheid en genderbeleid aan bod. Deze begrippen worden in deze nota analytisch en descriptief gebruikt om de surveyantwoorden te beschrijven en te interpreteren. In het empirische deel lichten we toe hoe deze concepten binnen het ESS-onderzoek werden gemeten en wat dat betekent voor de interpretatie van de resultaten.

Genderstereotiepe attitudes en seksisme

Genderstereotypen zijn veralgemenende opvattingen over kenmerken, rollen of gedragingen die aan personen worden toegeschreven op basis van gender of geslacht. Om die reden is het nuttig kort te verduidelijken hoe beide begrippen in deze nota worden gebruikt. Met **geslacht** verwijzen we naar biologische kenmerken die doorgaans worden gebruikt om personen als man of vrouw in te delen. Met **gender** verwijzen we naar de sociale en culturele betekenissen die samenhangen met vrouw-zijn, man-zijn of andere genderidentiteiten.

In de praktijk zijn gender en geslacht vaak nauw met elkaar verweven. Sommige vormen van discriminatie houden vooral verband met biologische kenmerken, zoals zwangerschap. Andere hangen eerder samen met maatschappelijke verwachtingen over hoe vrouwen en mannen zich zouden moeten gedragen. Daardoor is het niet altijd mogelijk om ervaringen van discriminatie eenduidig toe te schrijven aan geslacht of aan gender. In ESS wordt voornamelijk de term **gender** gebruikt. Wij interpreteren de antwoorden als ervaringen en opvattingen die betrekking kunnen hebben op gender, geslacht of beide.

Genderstereotypen kunnen openlijk negatief zijn, bijvoorbeeld wanneer vrouwen worden voorgesteld als manipulerend, overdreven gevoelig of ongeloofwaardig wanneer zij discriminatie signaleren. Ze kunnen ook ogenschijnlijk positief zijn, bijvoorbeeld wanneer vrouwen als van nature zorgzamer, kwetsbaarder of meer gevoelig worden voorgesteld. Ook dergelijke positieve stereotypen kunnen bijdragen aan het bestendigen van traditionele rolpatronen doordat ze bepaalde eigenschappen en maatschappelijke rollen aan vrouwen, mannen of trans of non-binaire personen toeschrijven.

In deze nota ligt de empirische focus op een aantal genderstereotypen over vrouwen, omdat de gebruikte ESS-items specifiek deze opvattingen bevragen. Die focus betekent niet dat genderstereotypering uitsluitend vrouwen kan treffen. Genderstereotypering kan personen van alle genders raken. Zo kunnen ook mannen nadelen ondervinden wanneer zij niet beantwoorden aan dominante verwachtingen rond mannelijkheid, bijvoorbeeld in zorgrollen, vaderschap, emotionele expressie of traditioneel vrouwelijk gepercipieerde beroepen. Ook trans en non-binaire personen kunnen geconfronteerd worden met specifieke vormen van stereotypering en ongelijke behandeling. De beschikbare ESS-items bevatten echter geen symmetrische batterij van vragen over stereotypen ten aanzien van andere genders. De

asymmetrie in deze nota vloeit dus voort uit de beschikbare surveyvragen en niet uit de veronderstelling dat genderstereotypering of de gevolgen ervan enkel vrouwen raken.

Bepaalde vormen van genderstereotypering worden in de sociaalwetenschappelijke literatuur gevat onder de noemer **seksisme**. Hiermee wordt verwezen naar het geheel aan overtuigingen, vooroordelen en stereotypen over geslacht en genderrollen – doorgaans, maar niet uitsluitend, gericht op vrouwen (Masequesmay, 2009). Dit gebruik verschilt van de betekenis die het begrip krijgt binnen het juridisch kader. Vanuit het mensenrechtelijk kader en vanuit het perspectief van de vrijheid van meningsuiting staat het individuen in beginsel vrij zulke opvattingen te uiten, voor zover ze niet indruisen tegen beperkingen die in de wet zijn voorzien, en die erop gericht zijn de rechten van anderen te beschermen.³ De Seksismewet (art. 2) stelt bijvoorbeeld uitspraken strafbaar die “klaarblijkelijk bedoeld [zijn] om minachting uit te drukken jegens een persoon wegens zijn geslacht, of deze, om dezelfde reden, als minderwaardig te beschouwen of te reduceren tot diens geslachtelijke dimensie en die een ernstige aantasting van de waardigheid van deze persoon ten gevolge heeft.”

Om de gelaagdheid van zulke genderopvattingen te begrijpen, wordt in de **literatuur een onderscheid tussen verschillende varianten van seksistische attitudes gemaakt**.⁴ Glick en Fiske (1996; 2001) argumenteren dat seksisme niet uitsluitend bestaat uit expliciet vijandige houdingen, maar ook uit ogenschijnlijk positieve, paternalistische opvattingen ten aanzien van vrouwen. Swim et al. (1995) stellen bovendien dat openlijk seksisme in hedendaagse samenlevingen afneemt en deels plaats heeft gemaakt voor subtielere vormen, waarbij bestaande genderongelijkheden worden ontkend, geminimaliseerd of als opgelost worden beschouwd (zie ook: Valentino et al., 2018). Vanuit deze literatuur wordt doorgaans een onderscheid gemaakt tussen vijandig, welwillend en subtiel/modern seksisme.⁵

³ De vrijheid van meningsuiting beschermt immers niet alleen uitingen die positief worden ontvangen, maar ook uitingen die kunnen choqueren, kwetsen of verontrusten. Zij is evenwel niet absoluut. Op grond van artikel 10, tweede lid, EVRM kunnen beperkingen worden opgelegd wanneer die bij wet zijn voorzien, een legitiem doel nastreven en noodzakelijk zijn in een democratische samenleving, onder meer ter bescherming van de rechten of de reputatie van anderen. Dit betekent dat het loutere seksistische of stereotiepe karakter van een uiting op zichzelf niet volstaat om deze aan de bescherming van de vrijheid van meningsuiting te onttrekken. Ook uitingen die genderstereotypen reproduceren of bepaalde opvattingen over de verhouding tussen mannen en vrouwen uitdrukken, vallen binnen de beschermingsomvang van artikel 10 EVRM – en dus de vrijheid van meningsuiting. Of een beperking van dergelijke uitingen gerechtvaardigd is, moet onder andere worden beoordeeld in het licht van de concrete context, de aard en formulering van de uiting, het doel ervan, de personen of groep waarop zij betrekking heeft, de mogelijke gevolgen ervan en de ernst van de aantasting van de rechten van anderen.

⁴ Omdat de in deze nota gebruikte ESS-items uitsluitend bepaalde opvattingen over vrouwen bevragen, beperkt de onderstaande theoretische toelichting zich tot literatuur over genderstereotypen ten aanzien van vrouwen die inhoudelijk bij deze items aansluit.

⁵ De sociaalwetenschappelijke literatuur benadrukt dat gelijkaardige vormen van vooroordeel ook ten aanzien van mannen kunnen voorkomen (Fiebert & Meyer, 1997). Daarbij kan het zowel gaan om negatieve stereotypen, zoals de voorstelling van mannen als controlerend, onvolwassen of uitsluitend gedreven door seksuele verlangens, als meer positief ogende stereotiepe opvattingen waarin eigenschappen zoals leiderschap en daadkracht aan mannen worden toegeschreven (Glick & Fiske, 1999; Silvan-Ferrero & López, 2007).

1. **Vijandig seksisme** verwijst naar openlijk negatieve en vijandige houdingen tegenover vrouwen, waarbij vrouwen worden gezien als manipulerend of als een bedreiging voor mannelijke status en macht. Deze benadering vertrekt vanuit het idee van onderlinge strijd tussen mannen en vrouwen, waarbij de emancipatie van vrouwen ten koste van mannen zou gaan.
2. **Welwillend seksisme** omvat daarentegen positieve vooroordelen over vrouwen, waarin ze worden voorgesteld als zorgzaam, puur, kwetsbaar of zelfs moreel superieur. Hoewel deze opvattingen positief lijken, kunnen ze bijdragen aan het in stand houden van genderongelijkheid doordat ze bepaalde opvattingen over de rolverdeling tussen vrouwen en mannen bestendigen.
3. **Subtiel of modern seksisme** verwijst niet zozeer naar openlijke vijandigheid tegenover vrouwen, maar naar de overtuiging dat vrouwen niet langer gediscrimineerd worden en dat de emancipatie van de vrouw te ver is doorgeschoten. Vanuit dit perspectief kunnen verdere inspanningen ter bevordering van gendergelijkheid als overbodig of onterecht worden gezien.

De in deze nota gebruikte ESS-items sluiten inhoudelijk aan bij bovenstaande theoretische literatuur, maar vormen geen volledige meting van vijandig, welwillend of modern seksisme. De resultaten moeten daarom worden geïnterpreteerd als indicatoren van specifieke genderopvattingen en niet als een uitputtende meting van bredere attitudepatronen. Het voordeel van deze aanpak is dat zij internationale vergelijking mogelijk maakt op basis van een gestandaardiseerde bevraging die in een groot aantal Europese landen werd afgenomen.

Ervaren genderdiscriminatie

Waar genderstereotypen betrekking hebben op overtuigingen en attitudes, verwijst **genderdiscriminatie** naar concrete vormen van ongelijke behandeling op basis van gender of geslacht. Genderstereotypering en discriminatoir gedrag zijn analytisch onderscheiden fenomenen, maar onderzoek toont aan dat stereotiepe opvattingen in concrete situaties kunnen bijdragen aan ongelijke behandeling (Heilman et al., 2024; Manzi et al., 2024). Hoewel genderdiscriminatie zowel mannen als vrouwen treft, blijkt uit onderzoek dat vrouwen gemiddeld vaker en op meer domeinen met dergelijke ongelijkheden geconfronteerd worden, onder meer in de vorm van loonverschillen (IGVM, 2025), beperktere doorstroomkansen (Koçak & Derous, 2022) of seksuele intimidatie (Jansen & Vesentini, 2024).

In sociaalwetenschappelijk onderzoek wordt genderdiscriminatie vaak benaderd via **zelfgerapporteerde ervaringen**. Op basis van surveyonderzoek is het mogelijk te achterhalen in welke mate mensen zelf aangeven ongelijk behandeld te zijn. Dergelijke metingen bieden inzicht in de beleving van ongelijkheid in

het dagelijks leven en vullen administratieve of juridische gegevens aan, die slechts een deel van de werkelijkheid capteren. Bij de interpretatie van surveygegevens is evenwel voorzichtigheid geboden. Ervaren discriminatie valt niet noodzakelijk samen met juridisch vastgestelde discriminatie: sommige situaties worden door individuen als discriminerend ervaren zonder dat ze juridisch zo worden gekwalificeerd, terwijl andere vormen van ongelijkheid net niet als dusdanig worden herkend. Tegelijkertijd is ook onderrapportering een aandachtspunt. Discriminerend gedrag wordt niet altijd benoemd of gemeld, onder meer door normalisering, drempels in klachtenprocedures of terughoudendheid bij slachtoffers (FRA, 2024).

Ook bestaand cijfermateriaal over ervaren discriminatie moet dus met de nodige omzichtigheid benaderd worden, maar biedt wel inzicht in hoe ongelijke behandeling wordt waargenomen en beleefd. Beschikbare surveygegevens geven aan dat **gender tot één van de meest gerapporteerde discriminatiegronden behoort in zowel Vlaanderen als Europa**, al varieert dit naargelang de meetmethode, vraagstelling en context (Ayalon, 2014; VMRI, 2026). Bepaalde groepen blijken daarbij vaker discriminatie te rapporteren; in het bijzonder vrouwen, jongeren, hoger opgeleiden en personen met een migratieachtergrond (Ayalon, 2014). Tegelijk vertaalt deze ervaren ongelijkheid zich slechts in beperkte mate in formele klachten. Zo was ‘gender en geslacht’ in 2025 bij het Vlaams Mensenrechteninstituut slechts de op vijf na meest gerapporteerde discriminatiegrond, wat erop kan wijzen dat een aanzienlijk deel van de ervaren discriminatie niet wordt vertaald in formele klachten.

Steun voor gendergelijkheid en genderbeleid

Aansluitend bij attitudes over gender en ervaringen van genderdiscriminatie vormt ook de mate waarin individuen het belang van gendergelijkheid erkennen en steun voor genderbeleid uitspreken een belangrijke dimensie. Waar genderstereotypen inzicht geven in hoe genderverhoudingen worden geïnterpreteerd, maakt het draagvlak voor gendergelijkheid zichtbaar **in welke mate Vlamingen gelijke rechten en kansen ook als maatschappelijk principe ondersteunen**.

Terwijl de algemene steun voor gendergelijkheid aangeeft in welke mate gelijke rechten als principe worden onderschreven, is het ook relevant **na te gaan in welke mate die algemene steun zich vertaalt in steun voor concrete beleidsmaatregelen**. Onderzoek toont aan dat individuen gelijkheid vaak wel in abstracte zin ondersteunen, maar terughoudender zijn tegenover specifieke maatregelen die bestaande verhoudingen corrigeren (vgl. Kinder & Sanders, 1996). Om deze reden wordt in dit onderzoek gepeild naar steun voor concrete beleidsmaatregelen binnen verschillende domeinen, met name arbeid, gezin en politiek. Concreet omvat de itembatterij vragen over het gelijk verdelen van zetels in het parlement tussen vrouwen en mannen, het evenwaardig opnemen van betaald ouderschapsverlof door beide ouders, het

sanctioneren van werknemers die seksistische opmerkingen maken op het werk, en het beboeten van bedrijven die mannen meer betalen dan vrouwen voor hetzelfde werk.

Data en methoden

De analyses in dit rapport zijn gebaseerd op data uit de **European Social Survey (ESS)**, een internationaal surveyonderzoek dat sinds 2002 tweejaarlijks wordt uitgevoerd in een dertigtal Europese landen. De ESS heeft tot doel sociale en politieke ontwikkelingen in Europa in kaart te brengen en hoogkwalitatieve, vergelijkbare data ter beschikking te stellen aan onderzoekers en beleidsmakers. De vragenlijst bestaat uit een vaste kern van items die in elke ronde terugkeren, aangevuld met roterende modules rond specifieke thema's. In ronde 11 (2023–2024) werd de module '*Gender in hedendaags Europa*' opgenomen, die centraal staat in dit rapport.

De ESS volgt strikte methodologische standaarden en wordt in sociaalwetenschappelijk onderzoek erkend als een databron van uitzonderlijk hoge kwaliteit. Voor alle deelnemende landen vertrekt men van een bronvragenlijst in het Engels, die in België wordt vertaald naar het Nederlands en het Frans. Tot en met ronde 11 gebeurde de dataverzameling via *face-to-face* interviews bij respondenten thuis, waarbij een interviewer de vragen voorleest en de antwoorden registreert met behulp van een tablet. In Vlaanderen wordt de dataverzameling gecoördineerd door de Research Group on Social, Political and Population Change (ReSPOND) van de KU Leuven.

In ronde 11 werd in België een gestratificeerde tweestapsclustersteekproef gebruikt. In een eerste stap werden (deel)gemeenten willekeurig geselecteerd als primaire steekprofeenheden, waarna in een tweede stap inwoners binnen deze gemeenten willekeurig werden gekozen. De steekproef werd getrokken uit het Rijksregister door Statbel, met als doel een zo representatief mogelijke afspiegeling van de bevolking te bekomen. De beoogde steekproefgrootte bedraagt 1.500 respondenten per ronde voor België.

Om ervoor te zorgen dat de resultaten zo representatief mogelijk zijn voor de bevolking, wordt na de dataverzameling een poststratificatieweging toegepast op basis van populatiekenmerken. Na afloop van de dataverzameling worden de gegevens, samen met de weegvariabelen, achtergrondkenmerken en paradata (zoals informatie over interviewers en contactpogingen), publiek beschikbaar gesteld via de website van de ESS.⁶ Deze transparante en gestandaardiseerde aanpak resulteert in algemeen beschikbare data van goede kwaliteit, die representatief zijn voor de Belgische bevolking en bovendien vergelijkbaar zijn met data uit andere Europese landen. De uiteindelijke steekproef in ronde 11 bevat **1.079 Vlamingen en Nederlandssprekende Brusselaars**. Om de Vlaamse resultaten in een Europese context te

⁶ <https://ess.sikt.no/en/datafile/242aaa39-3bbb-40f5-98bf-bfb1ce53d8ef>

plaatsen, gebruiken we ook de data van 48.522 niet-Belgische Europeanen. De data zijn gewogen naar de nationale populaties op vlak van regionale spreiding, gender, leeftijd en opleidingsniveau.

De analyses in dit rapport zijn hoofdzakelijk descriptief. Ze brengen vaak de verdeling van antwoorden op afzonderlijke survey-items in kaart en vergelijken die met Europese gemiddelden en voor relevante sociodemografische groepen. Daarnaast trachten we ook enkele houdingen te verklaren door regressieanalyses. Een belangrijke beperking is dat complexe concepten via een beperkt aantal concrete stellingen worden benaderd. Deze items zijn geschikt om specifieke opvattingen internationaal vergelijkbaar te analyseren, maar vormen geen volledige schaalmeting van seksisme of genderstereotypering. De resultaten moeten daarom worden gelezen als indicatoren van specifieke genderopvattingen, niet als een volledige monitoring van bredere fenomenen zoals seksisme.

Resultaten

Negatieve stereotypen over vrouwen en ervaren discriminatie

Vijandige en subtiele genderstereotypen

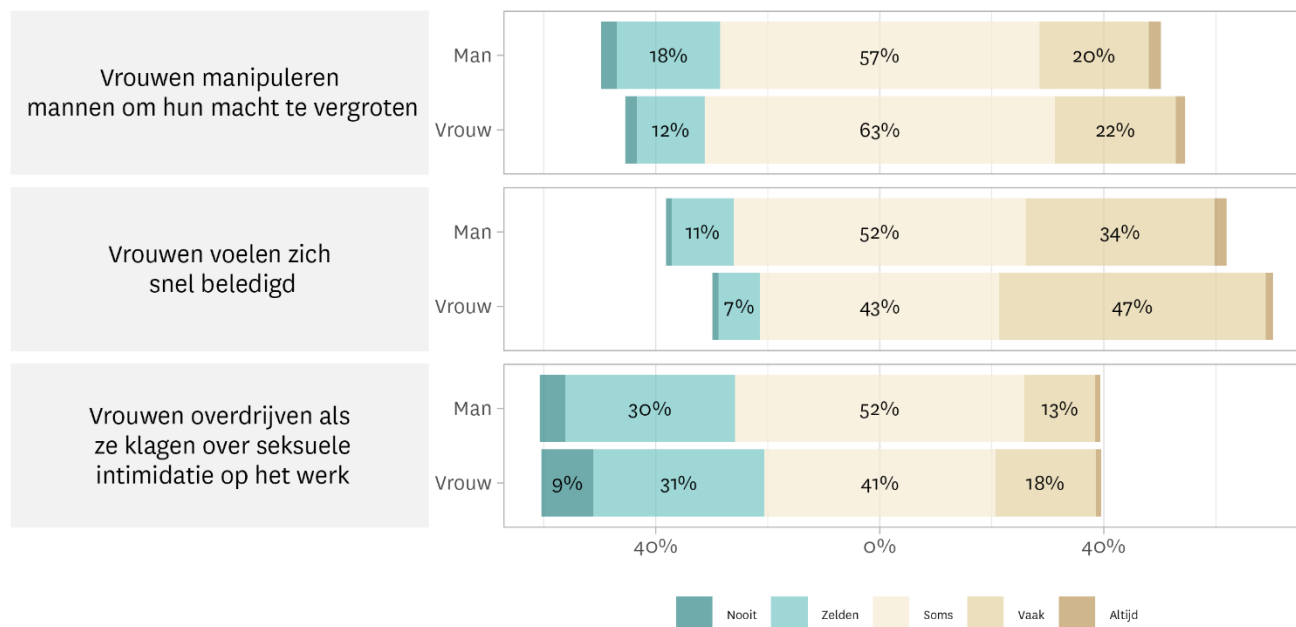
De ESS-survey peilt naar enkele negatieve stereotypen ten aanzien van vrouwen. Drie daarvan worden in dit rapport uitgelicht. Het eerste item peilt naar zogenaamd vijandige genderstereotypering en wordt gemeten met de stelling: **“Vrouwen manipuleren mannen om hun macht te vergroten”** (1 = *Nooit* tot 5 = *Altijd*). Dit stereotype gaat uit van het beeld van vrouwen als bedreigend, manipulerend of gericht op het verkrijgen van macht ten koste van mannen. De twee overige items vallen onder de noemer van moderne/subtiele genderstereotypering omdat ze blijken geven van een meer ontkennende houding of een minimalisering ten aanzien van genderongelijkheid. Enerzijds wordt dit gecapteerd met de stelling: **“Vrouwen voelen zich snel beledigd”** (1 = *Nooit* tot 5 = *Altijd*) en anderzijds met het item: **“Vrouwen overdrijven als ze klagen over seksuele intimidatie op het werk”** (1 = *Nooit* tot 5 = *Altijd*). In beide gevallen wordt instemming in de literatuur vaak geïnterpreteerd als een indicatie van een overtuiging dat genderdiscriminatie geen probleem meer is, dat vrouwen te veel eisen of dat het huidige gendergerelateerd beleid te ver gaat (Alexander et al., 2026a).

In Figuur 1 wordt de verdeling van de antwoorden op de drie stellingen voor mannen en vrouwen gevisualiseerd met (gecentreerde) gestapelde staafdiagrammen.⁷ De lengte van de kleurenbalk geeft weer welk percentage van de respondenten een bepaalde antwoordcategorie heeft aangeduid: (donker)blauw

⁷ Het aantal non-binaire personen was in de steekproef te klein om als afzonderlijke categorie op te nemen.

voor wie aangeeft dat de situatie zelden of nooit voorkomt en (donker)bruin voor wie dat dit vaak of altijd het geval is.

Figuur 1. Genderstereotiepe opvattingen over vrouwen in Vlaanderen naar gender.



Noot: Gewogen resultaten. Percentages onder de 5% werden niet gelabeld.

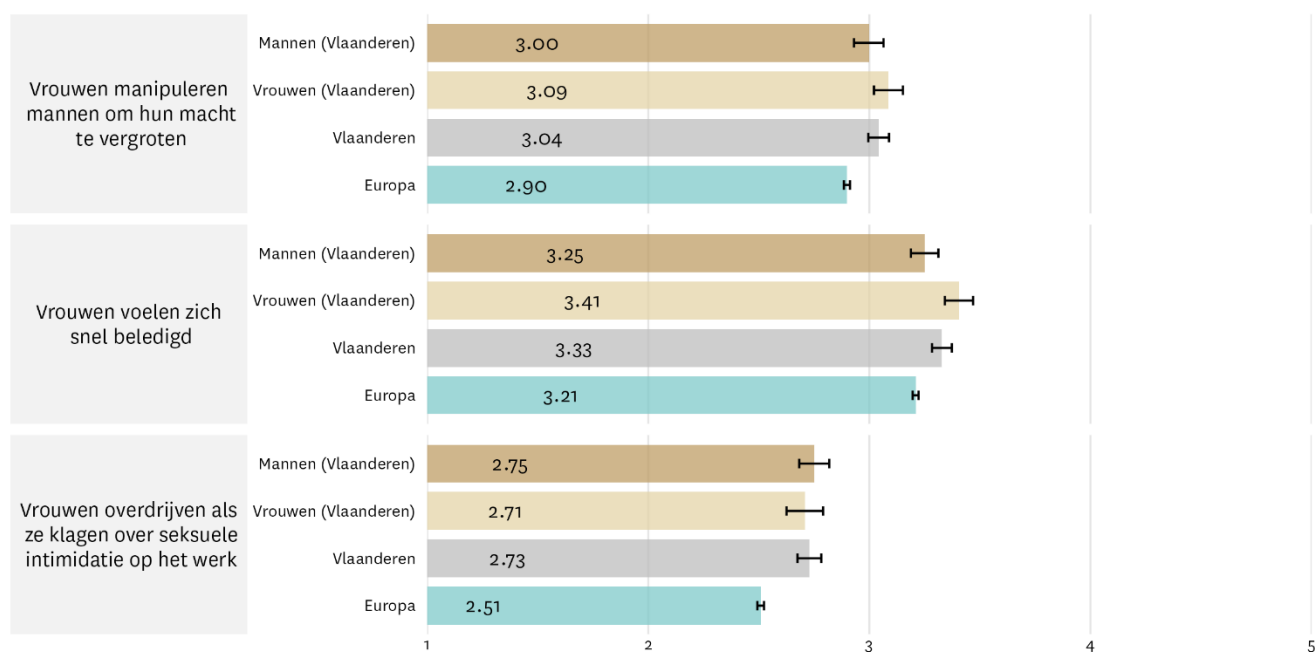
Het idee dat vrouwen mannen vaak manipuleren om hun macht te vergroten wordt door een minderheid van de respondenten onderschreven. Ongeveer een kwart van de Vlamingen is van oordeel dat dit vaak tot altijd het geval is, terwijl ongeveer een zesde aangeeft dat dit zelden tot nooit voorkomt. Zes op de tien Vlamingen menen dat vrouwen dit soms doen. Opvallend is dat vrouwelijke respondenten deze opvatting iets vaker onderschrijven dan mannelijke respondenten. Het verschil is echter beperkt.

De stelling dat vrouwen zich snel beledigd voelen, wordt het vaakst onderschreven. Bijna de helft van de Vlamingen antwoordt dat dit vaak tot altijd het geval is, waarbij het aandeel dat deze opvatting onderschrijft hoger ligt bij vrouwen dan bij mannen. Slechts een beperkte groep wijst dit idee expliciet af: volgens ongeveer één op de acht mannen en één op de tien vrouwen gebeurt het zelden tot nooit dat vrouwen snel beledigd zijn. Tenslotte vindt bijna één op zes dat vrouwen overdrijven wanneer ze klagen over seksuele intimidatie op het werk, terwijl iets minder dan de helft van de Vlamingen meent dat dit soms het geval is. Ook hier ligt het aandeel dat deze stelling onderschrijft iets hoger bij vrouwen, al is het verschil kleiner.

Uit de cijfers komen drie patronen naar voren. Ten eerste onderschrijft een niet-verwaarloosbaar aandeel **van de Vlamingen minstens één van de drie bevraagde ESS-stellingen over vrouwen**. Vooral de stelling dat vrouwen zich snel beledigd voelen krijgt relatief veel bijval; de stellingen over manipulatie en overdrijven bij klachten over seksuele intimidatie worden door een kleinere, maar nog steeds

betekenisvolle minderheid onderschreven. Vanuit een Europees perspectief vallen deze cijfers voor Vlaanderen bovendien sterk op (zie Figuren 10–11 in de appendix). Terwijl een groep Scandinavische, Angelsaksische en Zuid-Europese landen (en onder meer Franstalige Belgen) seksistische stereotypen opmerkelijk vaker tegenspreken, bevindt de gemiddelde Vlaamse respondent zich voor deze stellingen eerder in de buurt van de meeste Oost-Europese landen, waar meer instemming is. Ten tweede valt op **dat de kloof tussen de antwoorden van mannen en vrouwen zeer beperkt is**. Vrouwen scoren op sommige items gemiddeld iets hoger dan mannen, al geven de betrouwbaarheidsintervallen in Figuur 2 aan dat deze verschillen doorgaans niet statistisch significant zijn (met uitzondering van het tweede item, waar deze verschillen wél significant zijn). Dit suggereert dat de bevraagde genderopvattingen niet eenvoudig langs een man-vrouwtegenstelling verlopen. Daarnaast zijn de beperkte verschillen tussen mannen en vrouwen eerder uitzonderlijk vergeleken met andere Europese landen, al is eenzelfde patroon zichtbaar bij onze buurlanden (Alexander et al., 2026b). Ten derde kan het **relatief beperkte verschil tussen mannen en vrouwen** erop wijzen dat sommige van de bevraagde genderstereotypen **breed cultureel gedeeld worden**. Dat vrouwen deze stereotypen even vaak of soms iets vaker onderschrijven dan mannen, wijst erop dat dergelijke opvattingen ook door vrouwen worden onderschreven en mogelijk gereproduceerd. De beschikbare ESS-items laten echter niet toe om de achterliggende redenen voor dit patroon vast te stellen.

Figuur 2. Gemiddelde scores op genderstereotypen over vrouwen in Vlaanderen en Europa (1-5).



Noot: Gewogen resultaten. 1 = "Nooit", 5 = "Altijd".

Deze conclusies blijken ook uit Figuur 2, waarin de scores op elk item op de schaal van 1 (Nooit) tot 5 (Altijd) zijn weergegeven. Daarbij worden vier groepen vergeleken: Vlaamse mannen, Vlaamse vrouwen, het Vlaamse gemiddelde en het Europese gemiddelde. De horizontale intervalbalken (betrouwbaarheidsintervallen) duiden op de onzekerheidsmarge. Ze geven het bereik weer waarin het



werkelijke populatiepercentage zich met een waarschijnlijkheid van 95% bevindt. Hoe korter de intervalbalk, hoe preciezer de schatting; hoe breder de intervalbalk, hoe groter de onzekerheid. Wanneer de intervalbalken verticaal overlappen, wijst dit erop dat eventuele verschillen in geobserveerde proporties tussen groepen mogelijk op toeval berusten en dus niet noodzakelijk statistisch betekenisvol zijn.

In de appendix (Figuur 8) hebben we de resultaten uitgesplitst naar leeftijdsgroep. Dit is relevant omdat recente studies aantonen dat genderopvattingen zich niet in alle leeftijdscohorten op dezelfde wijze manifesteren (Off et al., 2022; 2025). Deze studies wijzen op een groeiende genderkloof in jongere cohorten, voornamelijk doordat jonge mannen relatief meer traditionele genderopvattingen hebben en sceptischer staan tegenover verdere gendergelijkheid terwijl jonge vrouwen net meer progressieve en egalitaire genderopvattingen hebben (Meeusen, 2026). **In onze analyse vinden we bij mannen voor de beschouwde stellingen geen uitgesproken verschillen tussen leeftijdsgroepen.** Generatie Z-mannen⁸ scoren op elk van de drie items wel iets hoger dan millennials (wat wijst op iets sterkere instemming met de bevraagde genderopvattingen). Deze verschillen zijn echter niet statistisch significant. Bij vrouwen zien we een ander patroon: **jongere vrouwen onderschrijven de bevraagde genderopvattingen minder vaak dan oudere generaties, en deze verschillen zijn vaak wel statistisch significant.** De uitzondering is hier het tweede item, waarvoor de generatieverschillen beperkt en niet significant zijn.

Dat jongere mannen in onze data niet significant verschillen van oudere mannen, is niet onverwacht. Vergelijkend onderzoek toont aan dat jonge mannen slechts **op bepaalde aspecten meer instemmen met genderstereotypen over vrouwen**, voornamelijk op het vlak van ‘moderne genderstereotypen’ (Off et al., 2022; Off et al., 2025). Bovendien nemen deze opvattingen vaak af doorheen de levensloop (Rekker, 2025; Wilhelm, 2025). Ook uit de beschikbare ESS-data blijkt dat Generatie Z-mannen meer uitgesproken subtiel/moderne genderstereotypen hebben dan Generatie Z-vrouwen. Er is dus wel degelijk sprake van een genderkloof binnen de jongere generatie, vooral wat de stelling betreft dat vrouwen overdrijven wanneer zij klagen over grensoverschrijdend gedrag. Tegelijk blijkt uit de ESS-metingen wel niet dat jonge mannen hoger scoren op deze indicator dan oudere mannen.

Wie onderschrijft negatieve genderstereotypen over vrouwen?

Hoewel de descriptieve analyses een omvattend beeld bieden van de omvang van en verschillen in instemming met de drie ESS-stellingen over vrouwen in Vlaanderen, maken ze niet duidelijk welke individuen deze opvattingen vaker aanhangen. Om dit te onderzoeken, voeren we in een tweede stap verklarende analyses uit met behulp van een regressieanalyse. Dit is een statistische methode die toelaat na te gaan welke factoren samenhangen met een bepaald verschijnsel en hoe sterk die verbanden zijn, rekening houdend met andere relevante factoren in het model.

⁸ De opdeling is als volgt: Generatie Z betreft respondenten geboren tussen 1997 en 2012, millennials tussen 1981 en 1996, Generatie X tussen 1965 en 1980, Babyboom tussen 1945 en 1965 en de stille generatie tussen 1928 en 1945.

We nemen hiervoor een reeks demografische kenmerken op als verklarende factoren: gender⁹, leeftijd, opleidingsniveau¹⁰, afkomst¹¹ en religie. Voor elk van deze variabelen wordt in het model een referentiecategorie gehanteerd (vrouw, 45-54 jaar, middengeschoold, Belgische en/of Europese herkomst en niet religieus). De combinatie van referentiecategorieën beschrijft een (fictief) referentieprofiel waarmee alle andere groepen in het regressiemodel worden vergeleken. De resultaten tonen dus niet het effect van een categorie op zichzelf, maar geven aan in welke mate personen met een bepaald kenmerk gemiddeld verschillen van personen die tot alle referentiecategorieën behoren.

Tabel 1. Regressiemodellen voor instemming met drie ESS-stellingen over vrouwen.

	‘Vrouwen manipuleren mannen om hun macht te vergroten’		‘Vrouwen voelen zich snel beledigd’		‘Vrouwen overdrijven als ze klagen over seksuele intimidatie op het werk’	
	B	(SE)	B	(SE)	B	(SE)
Intercept	3,18**	(0,07)	3,43**	(0,07)	2,98**	(0,08)
Gender (Vrouw)						
Man	-0,10*	(0,05)	-0,19**	(0,04)	-0,01	(0,05)
Leeftijd (45-54 jaar)						
15-24 jaar	-0,27**	(0,08)	0,21*	(0,08)	-0,40**	(0,09)
25-34 jaar	-0,12	(0,09)	0,06	(0,08)	-0,41**	(0,09)
35-44 jaar	0,01	(0,08)	0,11	(0,08)	-0,20*	(0,09)
55-64 jaar	0,15	(0,08)	0,06	(0,08)	-0,06	(0,09)
65-75 jaar	0,17*	(0,08)	0,10	(0,08)	0,23*	(0,09)
75+ jaar	0,21*	(0,09)	0,10	(0,09)	0,38**	(0,10)
Opleidingsniveau (midden)						
Kort	-0,12*	(0,06)	-0,03	(0,06)	-0,10	(0,07)
Lang	-0,18**	(0,05)	-0,19**	(0,05)	-0,37**	(0,06)
Afkkomst (Belg en/of Europees)						
Niet-Europees	-0,11	(0,10)	-0,00	(0,10)	-0,19	(0,11)
Religie (Niet religieus) ¹²						
Christelijk	-0,05	(0,05)	-0,06	(0,05)	0,01	(0,06)
Islam en andere	0,24	(0,13)	-0,14	(0,13)	0,10	(0,15)

⁹ Het aantal non-binaire personen was in de steekproef te klein om als afzonderlijke categorie in de analyse op te nemen.

¹⁰ De drie categorieën zijn: kortgeschoold (tot lager secundair onderwijs), middengeschoold (hoger secundair en postsecundair non-tertiair) en hooggeschoold (tertiair).

¹¹ De groep personen met een niet-Europese afkomst omvat alle personen met een niet-Europese geboortenationaliteit of met een Belgische geboortenationaliteit maar met minstens één ouder met een niet-Europese geboortenationaliteit.

¹² De categorie ‘Christelijk’ omvat respondenten die zich identificeren als (Rooms-)Katholiek, protestants, orthodox of behorend tot een ander christelijk kerkgenootschap. De categorie ‘Islam en andere’ omvat respondenten die zich identificeren als moslim, jood, aanhanger van een oosterse religie (hindoeïsme, boeddhisme of shintoïsme) of een andere niet-christelijke religie.

R^2 (adjusted)	0,05	0,03	0,14
n	1008	1013	988

* $p < 0.05$, ** $p < 0.01$

Noot: gewogen resultaten. Robuuste standaardfout tussen haakjes.

Dit model kan als volgt worden geïnterpreteerd:

- Het **intercept** geeft de verwachte waarde op de afhankelijke variabele voor een persoon die tot alle referentiecategorieën behoort. In dit geval betekent dit dat een vrouw van 45–54 jaar, middengeschoold, van Belgische herkomst en niet-religieus, volgens het model een verwachte score van 3,18 heeft op de eerste variabele.
- Onder B staat de **regressiecoëfficiënt**. Deze coëfficiënt geeft de grootte en richting van het effect van een variabele of categorie weer ten opzichte van de referentiecategorie. Zo betekent een coëfficiënt van -0,10 voor mannen dat mannen gemiddeld 0,10 punten lager scoren dan vrouwen (= referentiecategorie voor gender). De verwachte score voor een man met dezelfde kenmerken bedraagt dus 3,18 (het intercept) – 0,10 (de coëfficiënt) = 3,08.
- De **significantie** (aangeduid met * of **) geeft aan of het gevonden effect waarschijnlijk niet op toeval berust binnen het gebruikte model en de steekproef. Doorgaans wordt een drempel van 5% gehanteerd: wanneer de kans dat het resultaat op toeval berust kleiner is dan 5% ($p < 0,05$), wordt het effect als statistisch significant beschouwd.

De meest opvallende bevinding is **dat mannen, gecontroleerd voor de andere variabelen in het model, gemiddeld lager scoren dan vrouwen op de eerste twee ESS-stellingen** (zie ook Vandenbossche et al., 2018). Dat betekent dat vrouwen deze twee bevraagde opvattingen gemiddeld iets vaker onderschrijven dan mannen. Voor het derde item is er geen significant effect: hier scoren mannen wel lager, maar dit verschil is niet significant (d.w.z., niet veralgemeenbaar naar de bredere populatie).

Leeftijd blijkt een tweede belangrijke factor te zijn. Oudere respondenten (65 jaar en ouder) scoren op twee van de drie stellingen gemiddeld hoger dan jongere generaties. Dit effect is het sterkst voor het derde item, over klachten rond seksuele intimidatie op het werk. De relatie met leeftijd is hier wel niet perfect lineair, aangezien de leeftijdsgroep van 25- tot 34-jarigen de laagste scores optekenen, vaak nog iets lager dan de allerjongste groep van 15 tot 24 jaar. Niettemin wijzen de resultaten op een algemeen patroon waarbij oudere respondenten gemiddeld vaker instemmen met de bevraagde genderstereotypen dan jongere respondenten.

Ook het opleidingsniveau speelt een duidelijke rol. **Langergeschoolde respondenten onderschrijven de drie bevraagde genderstereotypen significant minder vaak dan middengeschoolde respondenten** (de referentiegroep). Dit geldt voor elk van de drie items: een langergeschoolde respondent is volgens het model beduidend minder geneigd in te stemmen met negatieve genderstereotypen ten aanzien van vrouwen. Een opvallende nuance is dat voor het eerste item blijkt dat ook kortgeschoolden iets lager scoren dan middengeschoolden.

Voor afkomst en religie vinden we in deze modellen geen statistisch effect op de drie bevraagde items. Met andere woorden blijkt uit deze analyse **dat mensen met een bepaalde geloofsopvatting of personen met een niet-Europese afkomst geen (significant) hogere scores hebben op de drie bevraagde genderstereotypen**. Eerder onderzoek naar deze factoren laat gemengde resultaten zien. Soms worden er verschillen naar herkomst of religie gevonden en soms niet (zie onder meer Lussier & Fish, 2016; Vila-Cortavitarte et al., 2022). Dit wijst wat erop dat een eventuele samenhang kan afhangen van achterliggende kenmerken zoals gender of de intensiteit van het geloof (Mastari et al., 2022; Sobiecki & Kosakowska-Berezecka, 2024).¹³

Vrouwen ervaren vaker genderdiscriminatie, vooral op de arbeidsmarkt

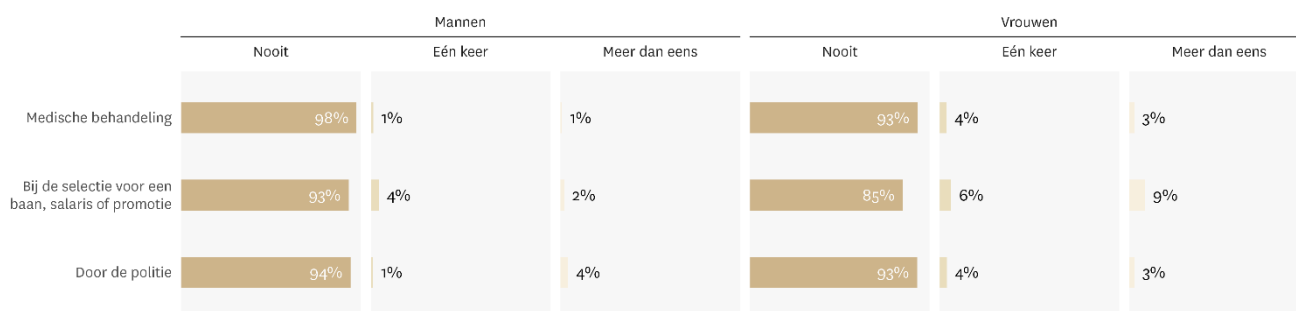
In de ESS-vragenlijst werden discriminatie-ervaringen bevraagd in drie concrete situaties: bij medische zorg, op de arbeidsmarkt (selectie voor een baan, loon of promotie) en bij politieoptredens. Respondenten konden hierbij aangeven of ze in elk domein “nooit”, “één keer” of “meer dan eens” genderdiscriminatie hebben ervaren. In Figuur 3 wordt de frequentie van deze ervaringen bij mannen (links) en vrouwen (rechts) in Vlaanderen weergegeven.¹⁴

In alle drie domeinen rapporteren vrouwen vaker dan mannen ervaringen van ongelijke behandeling op basis van hun gender. Deze ervaringen worden het vaakst gerapporteerd in de arbeidsmarktcontext: 15% van de Vlaamse vrouwen geeft aan weleens ongelijk te zijn behandeld bij selectie voor een baan, loon of promotie, tegenover 6% van de Vlaamse mannen. Ook in de medische sfeer rapporteren vrouwen vaker ongelijke behandeling dan mannen (7% tegenover 2%). Bij politie-interventies valt het genderverschil iets kleiner uit: 7% van de vrouwen voelde zich weleens gediscrimineerd door de politie, vergeleken met 5% van de mannen.

¹³ Er zijn in dit verband twee parameters in de modellen die net niet significant zijn: het negatieve effect van personen met een niet-Europese herkomst op het derde item ($B = -0,19$; $p = 0,09$) en het positieve effect van de categorie Islam en andere voor het eerste item ($B = 0,24$; $p = 0,08$).

¹⁴ Respondenten werden gevraagd om aan te geven in welke mate men “weleens het gevoel had ongelijk behandeld te worden omdat u een man/vrouw bent”. Bijgevolg kon niet worden afgeleid of sprake is van discriminatie op basis van geslacht dan wel gender.

Figuur 3. Genderdiscriminatie in Vlaanderen volgens situatie en gender.



Noot: Gewogen resultaten.

Binnen het domein van aanwerving, salaris en promotie op de arbeidsmarkt valt vooral een verschil in frequentie van discriminatie op. **Vrouwen maken het niet alleen vaker mee, maar geven ook vaker aan dat dit meer dan eens gebeurde (9%).** Net geen één op de tien Vlaamse vrouwen geeft aan “meer dan eens” gediscrimineerd te zijn op grond van gender bij het zoeken naar werk, het onderhandelen over loon of bij promoties. Bij mannen is het aandeel met dergelijke herhaalde ervaringen veel beperkter (2%). Dat genderdiscriminatie vooral op de arbeidsmarkt speelt, sluit aan bij ander onderzoek. Hoewel de loonkloof in Vlaanderen relatief klein is, blijkt nog steeds dat vrouwen in Vlaanderen minder snel promotie maken (Baert et al., 2016; Koçak & Derous, 2022) of in bepaalde sectoren worden benadeeld bij aanwerving (Lippens et al., 2023). **Verschillende intersecties kunnen deze discriminatie versterken.** Zwangere vrouwen, jonge vrouwen en vrouwen met kinderen ondervinden bijvoorbeeld systematisch nadelen op de arbeidsmarkt, terwijl mannen met kinderen hierdoor soms net voordeel door ondervinden (El Haj et al., 2025).

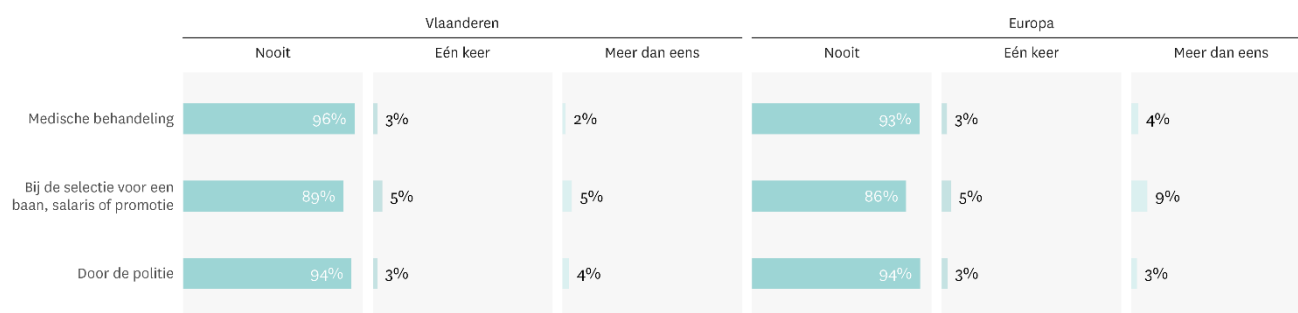
Vlamingen ervaren minder vaak genderdiscriminatie dan andere Europeanen

Vergeleken met de rest van Europa **wordt genderdiscriminatie door Vlamingen minder vaak gerapporteerd** (zie Figuur 4). Zo geeft in Vlaanderen ongeveer 5% van de respondenten aan ooit op basis van gender ongelijk te zijn behandeld bij medische behandelingen, terwijl het Europees gemiddelde 7% bedraagt. Voor situaties rond werk (aanwerving, loon, promotie) ligt dit aandeel in Vlaanderen op ongeveer 10%, tegenover 14% gemiddeld in Europa. Wat ervaren genderdiscriminatie door de politie betreft wordt wél vaker discriminatie ervaren in Vlaanderen. Binnen dit domein heeft 7% van de Vlamingen een ongelijke behandeling ervaren ten opzichte van 6% in Europa.

Wanneer we alle domeinen samennemen, blijkt dat **15,8% van de Vlamingen aangeeft ooit ten minste één vorm van gender- of geslachtsgerelateerde discriminatie binnen deze drie contexten te hebben ervaren.** In Franstalig België ligt dit cijfer met 21,8% zes procentpunten hoger. Ook in vergelijking met onze buurlanden ligt dit percentage eerder laag: in Nederland gaat het om 16,5%, in Frankrijk om 22,0% en in Duitsland om 22,3%. Toch is dit cijfer in Vlaanderen niet gering: in totaal rapporteert bijna één op de zes

Vlaamingen minstens één dergelijke ervaring. Het blijft daarbij wel belangrijk opnieuw te benadrukken dat het hier gaat om zelfgerapporteerde ervaringen: het gaat dus niet om een volkomen objectieve maat van werkelijk plaatsgevonden discriminatie of om juridisch vastgestelde discriminatie. Sommige personen herkennen of benoemen subtiele vormen van discriminatie mogelijk niet of geven ze niet aan als zodanig, terwijl andere respondenten een sterkere bewustwording hebben rond het thema en incidenten sneller als discriminatie zullen aanduiden. De gerapporteerde cijfers zijn dus een indicatie van ervaren discriminatie en weerspiegelen niet de feitelijke aanwezigheid van discriminatoire behandelingen.

Figuur 4. Genderdiscriminatie in Vlaanderen en Europa volgens situatie.

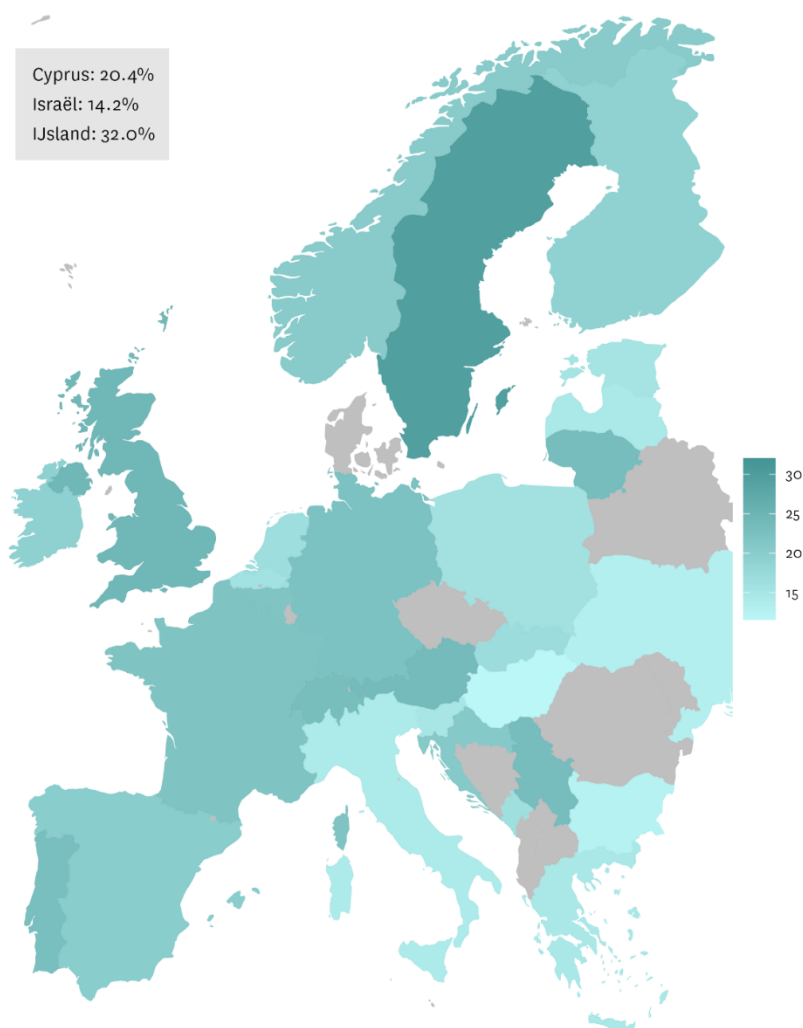


Noot: Gewogen resultaten.

Een vergelijking van ervaren genderdiscriminatie tussen alle (opgenomen) Europese landen toont tot slot opmerkelijke verschillen (Figuur 5). In IJsland en Zweden – landen die wereldwijd hoog scoren op vlak van gendergelijkheid – geeft bijna drie op tien respondenten aan ooit discriminatie op basis van gender of geslacht te hebben ervaren. Daartegenover staan meerdere Oost-Europese landen met veel lagere gerapporteerde cijfers: in Hongarije bijvoorbeeld bedraagt dit aandeel ongeveer 11,6% en ook in andere Oost-Europese landen liggen de percentages onder de 15%. Het gewogen gemiddelde over alle bevroegde landen samen bedraagt 19,4%.

Deze cross-nationale verschillen lijken niet willekeurig. Een vergelijkende studie van Ayalon (2014) wijst immers op een paradoxaal verband: **in landen met een hoger niveau van gendergelijkheid wordt vaker discriminatie gerapporteerd dan in landen waar de gelijkheid lager ligt**. Een mogelijke verklaring is dat mensen in meer egalitaire contexten gevoeliger voor resterende ongelijkheden en die sneller en openlijker als discriminatie benoemen, juist omdat dergelijke praktijken er minder genormaliseerd zijn. Vanuit dit perspectief is Vlaanderen (samen met Nederland) een uitschieter: hoewel België hoog scoort op de Gender Equality Index van het EIGE (7e plaats), rapporteren Vlamingen minder dan gemiddeld discriminatie-ervaringen.

Figuur 5. Ervaren genderdiscriminatie in Europa.



Noot: Gewogen resultaten. Donkere kleuren wijzen op een hoger percentage gerapporteerde discriminatie.

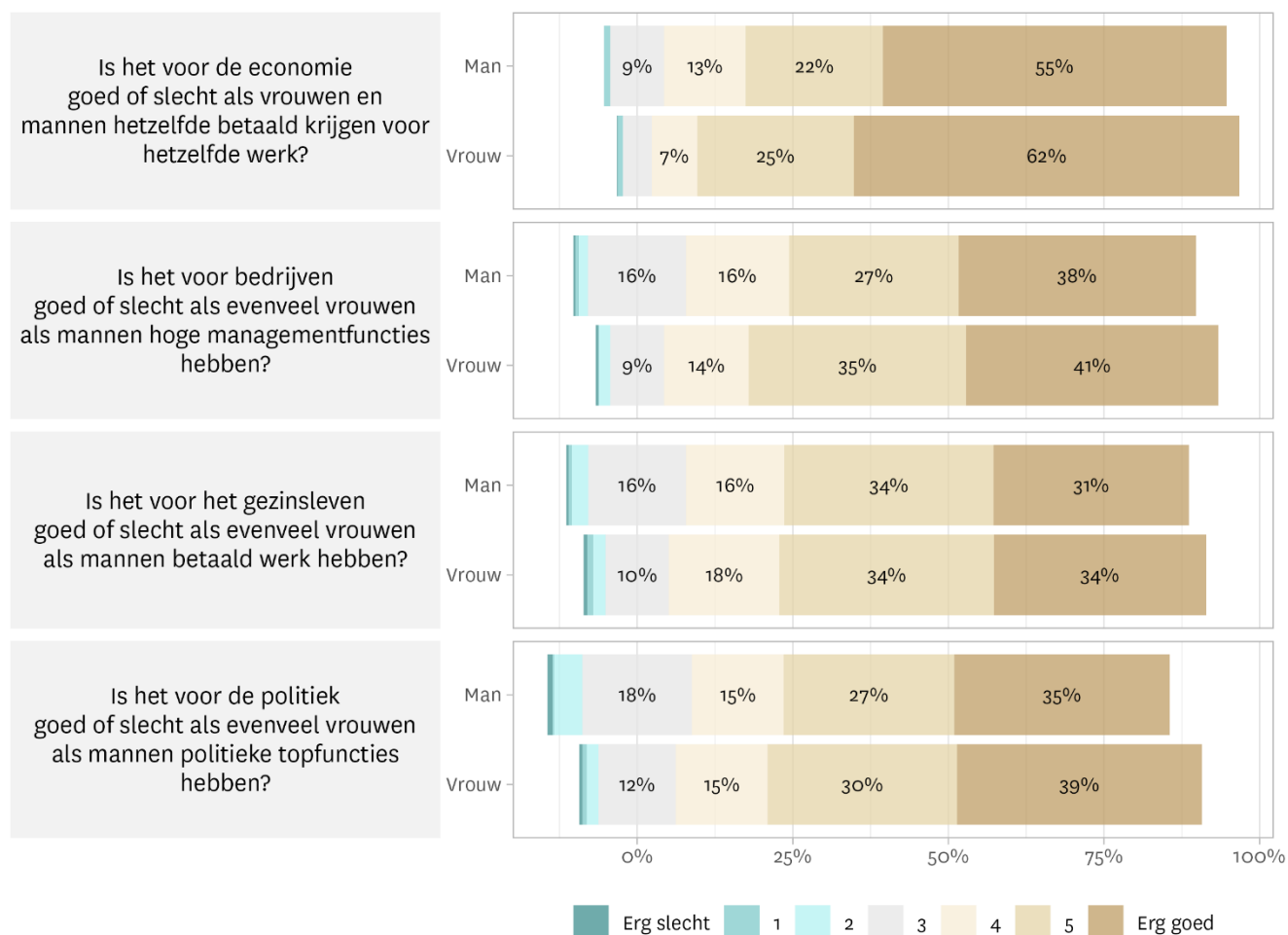
Steun voor gendergelijkheid en genderbeleid

België voert sinds enkele decennia een gericht gendergelijkheidsbeleid. Sinds 1995 is het thema ook opgenomen in het Vlaams gelijkheidsbeleid (zie onder meer het geïntegreerd actieplan van het Horizontaal Gelijkekansenbeleidsplan voor de periode 2025-2029). Opeenvolgende Vlaamse Regeerakkoorden hebben sindsdien het belang van gendergelijkheid benadrukt binnen uiteenlopende beleidsdomeinen zoals welzijn, onderwijs, economie, sport, cultuur en maatschappelijke participatie. Dit wijst op een relatief brede institutionele erkenning van gendergelijkheid als beleidsprioriteit. Tegen die achtergrond is het relevant om na te gaan in welke mate gendergelijkheid en concrete beleidsmaatregelen ook maatschappelijk worden ondersteund.

Vlaming is voorstander van gendergelijkheid

Gendergelijkheidsbeleid kent een groot maatschappelijk draagvlak in Vlaanderen. Figuur 6 toont dat de meeste Vlamingen maatregelen die gendergelijkheid bevorderen positief beoordelen. Zo vindt 92,4% van de Vlamingen het (eerder tot erg) goed voor de economie wanneer mannen en vrouwen een gelijk loon krijgen voor hetzelfde werk. Daarnaast vindt 85,5% het (eerder tot erg) goed voor bedrijven wanneer evenveel vrouwen als mannen managementfuncties bekleden. In beide gevallen ligt de steun bij vrouwen iets hoger dan bij mannen, wat aansluit bij eerdere bevindingen dat vrouwen doorgaans sterker belang hechten aan gendergelijkheid, zeker wanneer die betrekking heeft op de arbeidsmarkt.

Figuur 6. Steun voor gendergelijkheid in Vlaanderen naar gender.



Noot: Gewogen resultaten. Percentages onder de 5% werden niet gelabeld.

Het draagvlak is iets lager, maar blijft substantieel voor gendergelijkheid in het gezinsleven en in de politiek. Zo vindt 83,6% het (eerder tot erg) goed voor gezinnen wanneer zowel mannen als vrouwen betaald werk hebben, tegenover 3,5% die dit (eerder tot erg) slecht vindt. De steun voor gendergelijkheid in politieke functies ligt het laagst van de vier bevraagde domeinen, maar blijft hoog: 80,7% beoordeelt dit

als (eerder tot erg) goed, terwijl 4,3% het (eerder tot erg) slecht vindt. Deze verschillen tonen dat gendergelijkheid vooral op brede steun kan rekenen in economische en arbeidsmarktcontext, en iets minder wanneer het over politieke vertegenwoordiging gaat.

Verschillen in steun voor gendergelijkheid

Om na te gaan welke groepen gendergelijkheid meer of minder steunen, voerden we opnieuw een regressieanalyse uit. Omdat de vier bovenstaande variabelen uit Figuur 6 sterk onderling samenhangen (Cronbach's $\alpha = 0,79$), gebruiken we een (gemiddelde) somschaal als afhankelijke variabele. Deze schaal loopt van 0 tot 6 en weerspiegelt de gemiddelde score over de vier domeinen heen. Concreet meten we dus welke individuen en groepen gendergelijkheid als algemeen principe ondersteunen.

We schatten twee modellen voor deze afhankelijke variabele. Model 1 bevat enkel de sociodemografische kenmerken uit Tabel 1. Model 2 neemt daarnaast ook de drie genderopvattingen uit Figuur 1 en de ervaringen met discriminatie in minstens één van de domeinen uit Figuur 3¹⁵ op. Voor de genderopvattingen, gemeten op een schaal van 1 tot 5, is de interpretatie van de coëfficiënten (B) licht verschillend: ze geven niet het verschil weer tussen categorieën, maar het effect van een toename van één eenheid in de betreffende onafhankelijke variabele (genderopvattingen) op de score op de afhankelijke variabele (de mate van steun voor gendergelijkheid).

Tabel 2. Voorspellers van steun voor gendergelijkheid.

	Steun voor gendergelijkheid (somschaal)			
	Model 1		Model 2	
	B	(SE)	B	(SE)
Intercept	5,75**	(0,08)	6,96**	(0,19)
Gender (Vrouw)				
Man	-0,16**	(0,06)	-0,21**	(0,06)
Leeftijd (45-54 jaar)				
15-24 jaar	0,21*	(0,10)	0,16	(0,10)
25-34 jaar	0,11	(0,11)	0,05	(0,11)
35-44 jaar	0,09	(0,10)	0,05	(0,10)
55-64 jaar	0,00	(0,10)	0,08	(0,10)
65-75 jaar	0,12	(0,10)	0,22*	(0,10)
75+ jaar	0,03	(0,11)	0,14	(0,12)
Opleidingsniveau (midden)				
Kort	-0,15*	(0,07)	-0,17*	(0,07)
Lang	0,12	(0,07)	0,06	(0,07)

¹⁵ Gemeten door een dummyvariabele met 0 = "nooit" en 1 = "ooit in minstens één van de drie situaties".

Afkomsst (Belg en/of Europees)				
Niet-Europees	-0,13	(0,12)	-0,17	(0,13)
Religie (Niet religieus)				
Christelijk	-0,08	(0,06)	-0,08	(0,06)
Islam en andere	-0,13	(0,16)	-0,04	(0,17)
Ervaren discriminatie (nooit)				
Ervaren genderdiscriminatie	–	–	-0,00	(0,08)
Genderopvattingen				
Vrouwen manipuleren	–	–	-0,14**	(0,04)
Vrouwen zijn snel beledigd	–	–	-0,09*	(0,04)
Vrouwen overdrijven over intimidatie op werk	–	–	-0,17**	(0,04)
R^2 (adjusted)	0,02		0,08	
n	1037		964	

* $p < 0,05$, ** $p < 0,01$

Noot: gewogen resultaten. Robuuste standaardfout tussen haakjes.

In Model 1 zijn er drie significante effecten. **Mannen en kortgeschoolden staan significant negatiever tegenover gendergelijkheid, terwijl 15- tot 24-jarigen vaker voorstander zijn.** De overige variabelen zijn geen significante voorspellers voor de steun voor gendergelijkheid. Dit verklaart mee waarom het model een lage verklaringskracht heeft (adjusted $R^2 = 0,02$).

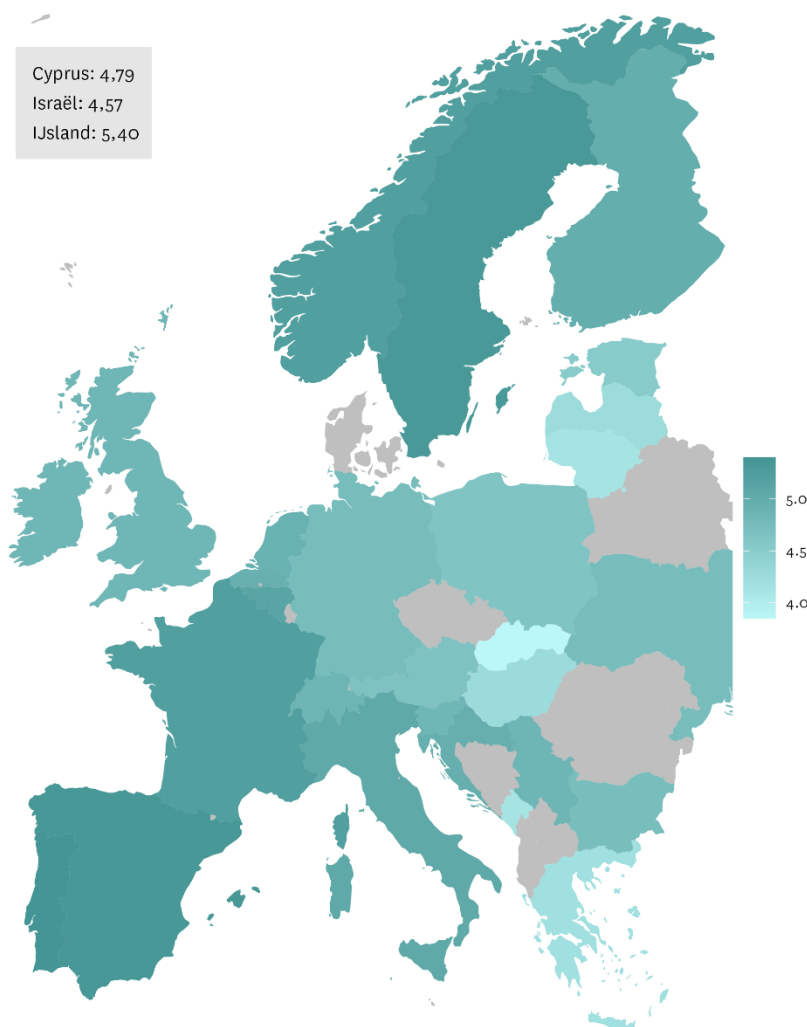
Model 2, waarin ook de drie genderopvattingen en de zelfgerapporteerde discriminatie-ervaringen in één van de drie gemeten domeinen (0 = “nooit”, 1 = “ooit”) zijn opgenomen, biedt een aanzienlijk betere verklaring (adjusted $R^2 = 0,08$).¹⁶ **De drie bevraagde genderopvattingen hebben een sterk negatief effect op de steun voor gendergelijkheid:** respondenten die sterker instemmen met deze stellingen, scoren gemiddeld lager op de schaal voor steun voor gendergelijkheid. Het sterkste effect wordt gevonden voor de stelling dat vrouwen overdrijven over wanneer ze klagen over seksuele intimidatie op het werk ($B = -0,17$; $p < 0,01$). Ervaren genderdiscriminatie heeft daarentegen geen significant effect op de steun voor gendergelijkheid ($B = -0,00$; $p = 0,98$). Door het toevoegen van deze opvattingen krijgt de categorie van de 65- tot 74-jarigen een positief significant effect, maar valt de significantie voor het positieve effect bij de 15- tot 24-jarigen weg.

Met een gemiddelde van 4,95 op 6 op de somschaal **kijken Vlamingen bovengemiddeld positief naar gendergelijkheid.** Het Europese gemiddelde ligt met 4,76 op 6 immers significant lager dan deze score ($p < 0,01$). Vlamingen zijn wel minder voorstander van gendergelijkheid dan Franstalige Belgen, die gemiddeld 5,14 op 6 scoren. In Europa (zie Figuur 7) zijn verder vooral de Scandinavische en Zuidwest-Europese landen positief over gendergelijkheid, terwijl de Oost-Europese landen en Griekenland

¹⁶ Er werd geen sterke multicollineariteit tussen de controlevariabelen vastgesteld.

beduidend lager scoren. De twee uitersten zijn IJsland, dat een gemiddelde van 5,40 heeft, en Slowakije, dat met een gemiddelde van 3,85 uitzonderlijk laag scoort.

Figuur 7. Gemiddelde steun voor gendergelijkheid in Europa.

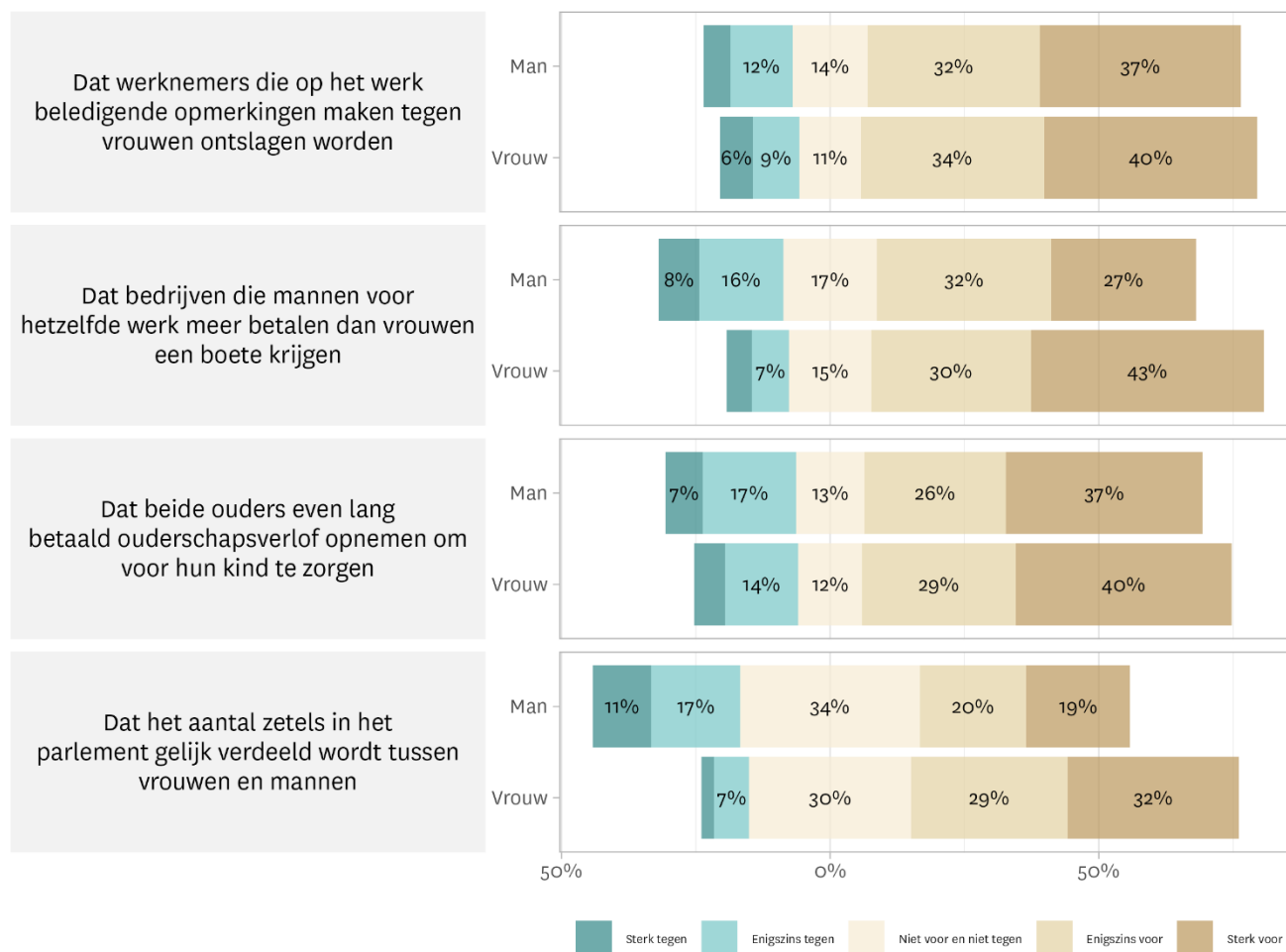


Noot: Gewogen resultaten. Donkere kleuren wijzen op een groter draagvlak voor gendergelijkheid.

Vlamingen steunen beleid tegen genderongelijkheid – en vrouwen meer dan mannen

Het brede draagvlak voor gendergelijkheid vertaalt zich ook in steun voor concreet genderbeleid. In de ESS werd gepeild naar de steun voor vier veelbesproken beleidsmaatregelen die erop gericht zijn gendergelijkheid te versterken (Figuur 8). De maatregel die het meest steun geniet, is het principe dat **werknemers die op het werk beledigende opmerkingen maken tegenover vrouwen ontslagen worden**: ongeveer zeven op de tien Vlamingen gaan hiermee akkoord. Vrouwen zijn vaker voorstander van deze maatregel.

Figuur 8. Steun voor genderbeleid in Vlaanderen naar gender.



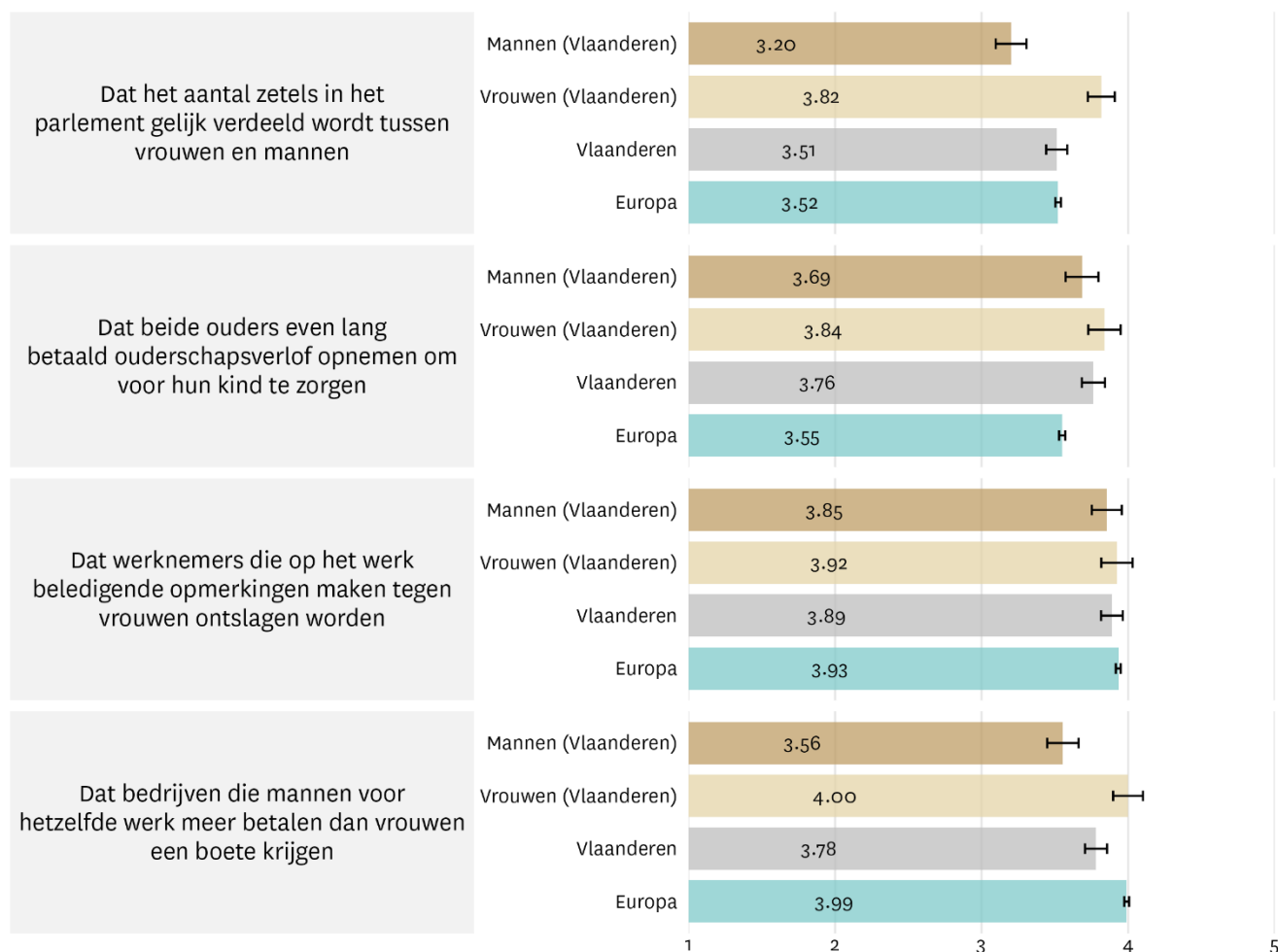
Noot: Gewogen resultaten. Percentages onder de 5% werden niet gelabeld.

Het beboeten van bedrijven die mannen meer betalen dan vrouwen voor hetzelfde werk kan rekenen op steun van ongeveer twee derde van de bevolking. Opnieuw ligt het draagvlak bij vrouwen significant hoger dan bij mannen. Een iets kleiner deel van de Vlamingen is voor een gelijke hoeveelheid betaald ouderschapsverlof voor mannen en vrouwen, al verschilt de steun hier iets meer tussen genders. De maatregel waar Vlamingen het minst achter staan, is die voor genderquota in het parlement. Ongeveer de helft van de Vlamingen gaat hiermee akkoord. Het genderverschil is hier het meest uitgesproken: 39% van de mannen steunt deze maatregel, tegenover 61% van de vrouwen. Dit wijst erop dat quota, als expliciete herverdelingsmaatregel, gevoeliger liggen dan andere beleidsmaatregelen.

In het algemeen zijn **Vlaamse vrouwen voor elk van de bevraagde beleidsmaatregelen vaker voorstander dan mannen**. Dat verschil is vooral zichtbaar bij beleidsmaatregelen die bestaande verdelingen van posities of kansen rechtstreeks raken, zoals quota of ingrepen op de arbeidsmarkt. Recent

onderzoek toont dat vooral jonge en kortgeschoolde mannen quota soms als bedreigend ervaren, omdat zulke maatregelen de concurrentie voor schaarse posities kunnen vergroten (Alexander et al., 2025).

Figuur 9. Steun voor genderbeleid in Vlaanderen naar gender (1-5).



Noot: Gewogen resultaten. 1 = "Sterk tegen", 5 = "Sterk voor".

Figuur 9 vergelijkt tot slot de steun van Vlaamse mannen en vrouwen voor deze vier beleidsmaatregelen met het Europese gemiddelde. Hieruit blijken enkele relevante verschillen. Zo ligt de steun voor een gelijke verdeling van ouderschapsverlof hoger in Vlaanderen, terwijl de steun voor boetes bij loondiscriminatie duidelijk lager ligt. Voor politieke quota en maatregelen tegen denigrerende opmerkingen tegenover vrouwen zijn er geen significante verschillen tussen Vlaanderen en Europa.

Conclusie

De bevindingen uit de European Social Survey tonen een dubbel beeld. **Een grote meerderheid van de bevolking onderschrijft het belang van gendergelijkheid, maar tegelijk blijven negatieve genderstereotypen over vrouwen en ervaringen van genderdiscriminatie in zekere mate aanwezig.** Enerzijds geeft 80% tot bijna 90% van de Vlamingen aan dat gelijke rechten voor mannen en vrouwen in domeinen als economie, gezinsleven en politiek positief zijn. Slechts een heel kleine minderheid verzet zich nadrukkelijk tegen het ideaal van een gendergelijke samenleving. Anderzijds blijkt uit de ESS-data dat tussen 20% en 40% van de Vlamingen instemt met bepaalde negatieve opvattingen over vrouwen. De antwoorden op de bevroegde ESS-stellingen naar genderstereotypen over vrouwen verschillen bovendien tussen bevolkingsgroepen: ouderen en middengeschoolden drukken ze vaker uit, terwijl jongeren en langgeschoolden beduidend minder genderstereotypen uiten. Kenmerkend voor Vlaanderen is dat de verschillen tussen mannen en vrouwen opvallend beperkt zijn. Vrouwen onderschrijven sommige vijandige of subtiele genderstereotypen over vrouwen zelfs vaker dan mannen, wat uitzonderlijk is in vergelijking met andere Europese landen. Dit suggereert dat bepaalde genderstereotypen niet eenvoudig langs een man-vrouwtegenstelling verlopen, maar in zekere mate door zowel vrouwen als mannen onderschreven worden.

Zelfgerapporteerde genderdiscriminatie komt in Vlaanderen minder vaak voor dan gemiddeld in Europa. **Ongeveer 15,8% van de Vlamingen geeft aan ooit in minstens één van de drie bevroegde domeinen ongelijk behandeld te zijn op grond van gender,** tegenover circa 19,4% in Europa. Ook in vergelijking met Franstalig België (21,8%) en de meeste buurlanden ligt het Vlaamse aandeel lager. Tegelijk rapporteren vrouwen dergelijke ervaringen substantieel vaker dan mannen, vooral op de arbeidsmarkt. Zo geeft 15% van de vrouwen, tegenover 6% van de mannen, aan ooit ongelijk behandeld te zijn bij aanwerving, loon of promotie. Vrouwen rapporteren bovendien vaker herhaalde ervaringen met gendergerelateerde achterstelling. Deze verschillen wijzen op structurele ongelijkheden die blijven doorwerken.

De lagere rapportage van discriminatie-ervaringen in Vlaanderen verdient evenwel een voorzichtige interpretatie. **Internationale studies tonen aan dat discriminatie in meer gendergelijke samenlevingen soms net vaker wordt herkend en benoemd, wat het aantal gerapporteerde gevallen kan verhogen.** Een lagere rapportage hoeft daarom niet zonder meer te betekenen dat feitelijke of juridisch vastgestelde discriminatie minder voorkomt. Ook formele klachtenstatistieken geven slechts een gedeeltelijk beeld. Zo was 'gender en geslacht' in 2025 bij het Vlaams Mensenrechteninstituut slechts de zesde meest gemelde discriminatiegrond. Dat geeft aan dat ervaren, in surveys gerapporteerde en formeel gemelde discriminatie niet noodzakelijk samenvallen (FRA, 2024).

Bij de interpretatie van deze bevindingen blijven enkele verdere beperkingen belangrijk. De drie items over genderstereotypen zijn afzonderlijke ESS-stellingen en vormen geen volledige schaalmeting van seksisme of genderstereotypering. Bovendien focust de ESS-vraagstelling vooral op stereotypen over vrouwen en



bevat ze geen symmetrische batterij over stereotypen ten aanzien van mannen, trans of non-binaire personen. De resultaten moeten daarom gelezen worden als een empirische beschrijving van specifieke attitudes, ervaringen en beleidsvoorkeuren, en niet als een volledige diagnose van genderongelijkheid in Vlaanderen.

Ten slotte laat de studie zien dat **Vlamingen gemiddeld meer steun uitspreken voor gendergelijkheid dan de doorsnee Europeaan**, met een significant hogere gemiddelde steun voor een gendergelijke samenleving. Deze positieve houding komt deels tot uiting in het publieke draagvlak voor specifiek beleid om genderongelijkheid aan te pakken. Zo steunt ongeveer twee derde van de Vlaamse bevolking maatregelen zoals een gelijk verdeeld ouderschapsverlof voor beide ouders en het sanctioneren van loondiscriminatie door bedrijven. Ook het ESS-item over streng optreden tegen beledigende opmerkingen tegenover vrouwen op het werk krijgt steun van ongeveer zeven op de tien Vlamingen. Genderquota in de politiek daarentegen hebben het minste draagvlak: ongeveer de helft van de bevroagden is voorstander, waarbij mannen duidelijk minder geneigd zijn hiermee in te stemmen dan vrouwen (39% versus 61%). Deze resultaten tonen dat algemene steun voor gendergelijkheid breed verspreid is, maar dat het draagvlak verschilt naargelang de concrete beleidsmaatregel die wordt voorgesteld.



Bibliografie

1. Adamovic, M., & Leibbrandt, A. (2023). A large-scale field experiment on occupational gender segregation and hiring discrimination. *Industrial Relations (Berkeley)*, 62(1), 34–59. <https://doi.org/10.1111/irel.12318>
2. Alexander, A., Banducci, S., Coffé, H., Fraile, M., & Fortin-Rittberger, J. (2026). Measuring sexism and gender attitudes in Round 11 of the European Social Survey. *European Political Science*, 25(2), 273–285. <https://doi.org/10.1017/S1682098326100435>
3. Alexander, A., Banducci, S., Coffé, H., Fraile, M., & Fortin-Rittberger, J. (2026b). *Gender in contemporary Europe: Rethinking equality and the backlash*. <https://www.europeansocialsurvey.org/news/article/new-topline-report-gender-attitudes>
4. Alexander, A., Charron, N., & Off, G. (2025). Young men, gendered labour market competition, and opposition to gender equality policy across 27 EU countries. *West European Politics*, online voorpublicatie, 1–28. <https://doi.org/10.1080/01402382.2025.2524908>
5. Ayalon, L. (2014). Perceived Age, Gender, and Racial/Ethnic Discrimination in Europe: Results from the European Social Survey. *Educational Gerontology*, 40(7), 499–517. <https://doi.org/10.1080/03601277.2013.845490>
6. Baert, S., De Pauw, A.-S., & Deschacht, N. (2016). Do employer preferences contribute to sticky floors? *Industrial & Labor Relations Review*, 69(3), 714–736. <https://doi.org/10.1177/0019793915625213>
7. de la Torre-Pérez, L., Oliver-Parra, A., Torres, X., & Bertran, M. J. (2022). How do we measure gender discrimination? Proposing a construct of gender discrimination through a systematic scoping review. *International Journal for Equity in Health*, 21(1), Artikel 1. <https://doi.org/10.1186/s12939-021-01581-5>
8. EIGE (2024). *Women and Men in Decision Making. Methodological report*. https://eige.europa.eu/sites/default/files/documents/wmid_methodology_30092024.pdf
9. EIGE (2025). *Gender Equality Index 2025*. <https://eige.europa.eu/publications-resources/publications/gender-equality-index-2025-sharper-data-changing-world>



10. El Haj, M., Dalle, A., Verhofstadt, E., Van Ootegem, L., & Baert, S. (2025). Chances or choices? How we think parenthood shapes our own and others careers. *Working Papers of Faculty of Economics and Business Administration, Ghent University, Belgium*, 25/1116. Faculty of Economics and Business Administration. <https://ideas.repec.org/p/iza/izadps/dp17435.html>
11. Eurostat (15 april 2026). *Genderloonkloof in de EU: feiten en cijfers*. <https://www.consilium.europa.eu/nl/policies/the-eu-s-gender-pay-gap-facts-and-figures/>
12. Federale Politie (2025). *Politiële criminaliteitsstatistieken. Vlaams Gewest. Federale Politie - DGR/DRI/BIPOL, 2000 - 1e Semester 2025*. https://www.politie.be/statistieken/sites/statspol/files/statistics_files_upload/Criminalit%C3%A9%20-%20Criminaliteit/2025/T02/crimi_nl/01_Rapporten/02_Gewesten/rapport_2025_trim2_gew_Vlaams_Gewest_nl.pdf
13. FRA (2024). *Stepping up the response to victims of crime: FRA's findings on challenges and solutions*. <https://fra.europa.eu/en/publication/2024/stepping-response-victims-crime?page=1&pid=976f7fab-3187-4c3f-9210-ccd042d383d0#read-online>
14. Fiebert, M. S., & Meyer, M. W. (1997). Gender Stereotypes: A Bias Against Men. *The Journal of Psychology*, 131(4), 407–410. <https://doi.org/10.1080/00223989709603527>
15. Glick, P., & Fiske, S. T. (1996). The Ambivalent Sexism Inventory: Differentiating hostile and benevolent sexism. *Journal of Personality and Social Psychology*, 70(3), 491–512. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.70.3.491>
16. Glick, P., & Fiske, S. T. (1999). The Ambivalence Toward Men Inventory: Differentiating Hostile and Benevolent Beliefs About Men. *Psychology of Women Quarterly*, 23(3), 519–536. <https://doi.org/10.1111/j.1471-6402.1999.tb00379.x>
17. Glick, P., & Fiske, S. T. (2001). An ambivalent alliance: Hostile and benevolent sexism as complementary justifications for gender inequality. *American Psychologist*, 56(2), 109–118. <https://doi.org/10.1037/0003-066X.56.2.109>
18. HDR (2026). *Gender Inequality Index (GII)*. <https://hdr.undp.org/data-center/thematic-composite-indices/gender-inequality-index#/indicies/GII>



19. Heilman, M. E., Caleo, S., & Manzi, F. (2024). Women at Work: Pathways from Gender Stereotypes to Gender Bias and Discrimination. *Annual Review of Organizational Psychology and Organizational Behavior*, 11(1), 165–192. <https://doi.org/10.1146/annurev-orgpsych-110721-034105>
20. IGVM (2025). *Jaarverslag 2024*. <https://igvm-iefh.belgium.be/nl/documentatie/jaarverslag-2024>
21. Janssen, C., & Vesentini, F. (2024). *Gendergerelateerd geweld in België. Kerncijfers van de Europese enquête over geweld tegen vrouwen en andere vormen van interpersoonlijk geweld (EU-GBV, 2021-2022)*. <https://igvm-iefh.belgium.be/sites/default/files/downloads/rs-hs-gbv-nl-final.pdf>
22. Kinder, D.R., & Sanders, L.M. (1996). *Divided by Color: Racial Politics and Democratic Ideals*. University of Chicago Press.
23. Koçak, A, & Derous, E. (2022). *Onderzoek naar de doorstroom van vrouwen naar topkader binnen de Vlaamse overheid. Rapport met resultaten van kwalitatieve interviewstudie en experimentele studie bij vrouwen binnen de Vlaamse overheid*. Agentschap Overheidspersoneel. Dienst Diversiteitsbeleid. <https://publicaties.vlaanderen.be/view-file/57026>
24. Lippens, L., Vermeiren, S., & Baert, S. (2023). The state of hiring discrimination: A meta-analysis of (almost) all recent correspondence experiments. *European Economic Review*, 151, Article 104315. <https://doi.org/10.1016/j.eurocorev.2022.104315>
25. Lussier, D. N., & Fish, M. S. (2016). Men, Muslims, and Attitudes toward Gender Inequality. *Politics and Religion*, 9(1), 29–60. <https://doi.org/10.1017/S1755048315000826>
26. Manzi, F. (2019). Are the Processes Underlying Discrimination the Same for Women and Men? A Critical Review of Congruity Models of Gender Discrimination. *Frontiers in Psychology*, 10, 469. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2019.00469>
27. Manzi, F., Caleo, S., & Heilman, M. E. (2024). Unfit or disliked: How descriptive and prescriptive gender stereotypes lead to discrimination against women. *Current Opinion in Psychology*, 60, Artikel 101928. <https://doi.org/10.1016/j.copsy.2024.101928>
28. Masequesmay, G. (2009). Sexism. In J. O'Brien (Ed.) *Encyclopedia of gender and society* (pp. 749-751), SAGE Publications. <https://doi.org/10.4135/9781412964517.n378>



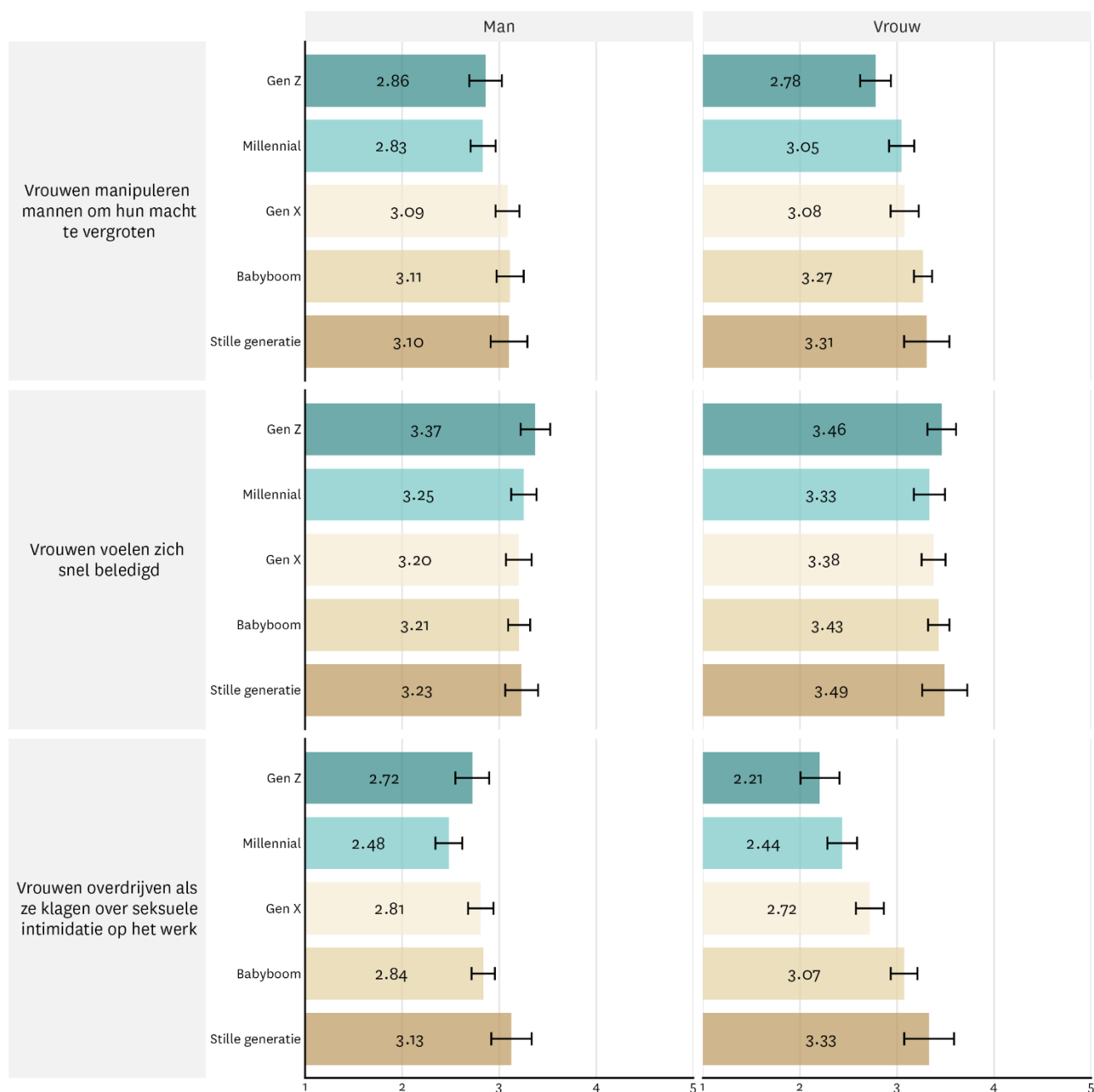
29. Mastari, L., Van Droogenbroeck, F., Spruyt, B., & Keppens, G. (2022). Ambivalent sexism among Christian and Muslim youth. The gendered pathway of perceived pressure for religious conformity. *European Societies*, 24 (2), 154–177. <https://doi.org/10.1080/14616696.2021.2012219>
30. Meeusen, C., Rosquin, L., Roelandts, E., De Laet, T., Micielsen, K., & Van Eekert, N. (2026). Gen Z en gender: is er een probleem met jonge mannen? *Samenleving & Politiek*, 33, 29–33. <https://sampol.be/2026/05/gen-z-en-gender-is-er-een-probleem-met-jonge-mannen>
31. Off, G., Alexander, A., & Charron, N. (2025). Is there a gender youth gap in far-right voting and cultural attitudes? *European Journal of Politics and Gender*. Online voorpublicatie, 1–6. <https://doi.org/10.1332/25151088Y2025D000000077>
32. Off, G., Charron, N., & Alexander, A. (2022). Who perceives women’s rights as threatening to men and boys? Explaining modern sexism among young men in Europe. *Frontiers in Political Science*, 4, 909811. <https://doi.org/10.3389/fpos.2022.909811>
33. Rekker, R. (2025). *Age, not generation: Gender intensification during adolescence and the youth gender gap in conservatism* [Preprint]. PsyArXiv. https://doi.org/10.31234/osf.io/nb6p4_v1
34. Sass, K., & Kuhnle, S. (2023). The Gender Cleavage: Updating Rokkanian Theory for the Twenty-First Century. *Social Politics: International Studies in Gender, State & Society*, 30(1), 188–210. <https://doi.org/10.1093/sp/jxac003>
35. Silvan-Ferrero, M. del P., & Lopez, A. B. (2007). Benevolent Sexism Toward Men and Women: Justification of the Traditional System and Conventional Gender Roles in Spain. *Sex Roles*, 57(7–8), 607–614. <https://doi.org/10.1007/s11199-007-9271-8>
36. Sobiecki, J., & Kosakowska-Berezecka, N. (2024). The relationship between religiosity and ambivalent sexism: a systematic review and meta-analysis. *Current issues in personality psychology*, 13(2), 67–81. <https://doi.org/10.5114/cipp/190893>
37. Statbel (2026). *Het percentage werkende 55-64-jarigen is meer dan verdubbeld tussen 2000 en 2025*. <https://statbel.fgov.be/nl/themas/werk-opleiding/arbeidsmarkt/werkgelegenheid-en-werkloosheid>
38. Swim, J. K., Aikin, K. J., Hall, W. S., & Hunter, B. A. (1995). Sexism and Racism: Old-Fashioned and Modern Prejudices. *Journal of Personality and Social Psychology*, 68(2), 199–214. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.68.2.199>



39. Valentino, N. A., Wayne, C., & Oceno, M. (2018). Mobilizing Sexism: The Interaction of Emotion and Gender Attitudes in the 2016 US Presidential Election. *Public Opinion Quarterly*, 82(S1), 213–235. <https://doi.org/10.1093/poq/nfy003>
40. Vandenberghe, V. (2011). Firm-level Evidence on Gender Wage Discrimination in the Belgian Private Economy. *Labour*, 25(3), 330–349. <https://doi.org/10.1111/j.1467-9914.2011.00524.x>
41. Vandenbossche, L., Spruyt, B., & Keppens, G. (2018). Young, Innocent and Sexist? Social Differences in Benevolent and Hostile Sexist Attitudes towards Women amongst Flemish Adolescents. *Young*, 26(1), 51–69. <https://doi.org/10.1177/1103308817697240>
42. Vila-Cortavitarte, E., Díaz-Gómez, N. M., & Díaz-Gómez, J. M. (2022). Sexist Attitudes in Adolescents: Prevalence and Associated Factors. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 19(19), Article 12329. <https://doi.org/10.3390/ijerph191912329>
43. VMRI (2026). *Over en oud? Onderzoek naar ervaren leeftijdsdiscriminatie en seniorisme in Vlaanderen*. <https://www.vlaamsmensenrechteninstituut.be/publicaties/onderzoek-naar-ervaren-leeftijdsdiscriminatie-en-seniorisme-vlaanderen>
44. Wilhelm, J. (2025). Impressionable years: How life course transitions shape gender ideologies across adolescence and young adulthood. *Advances in Life Course Research*, 66(66), 100705. <https://doi.org/10.1016/j.alcr.2025.100705>

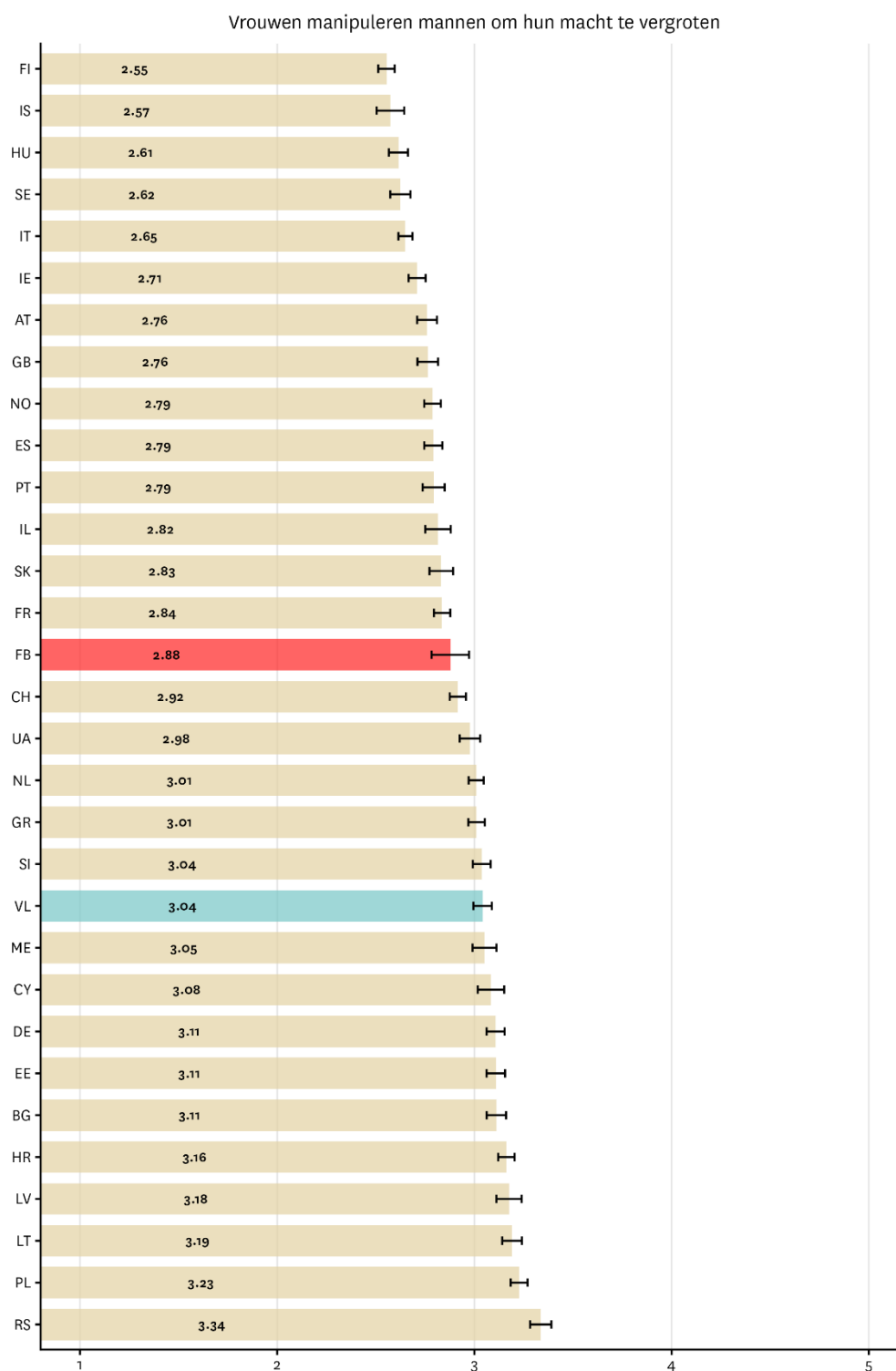
Appendix

Figuur 10. Negatieve stereotypen ten aanzien van vrouwen in Vlaanderen naar gender en generatie (1-5).



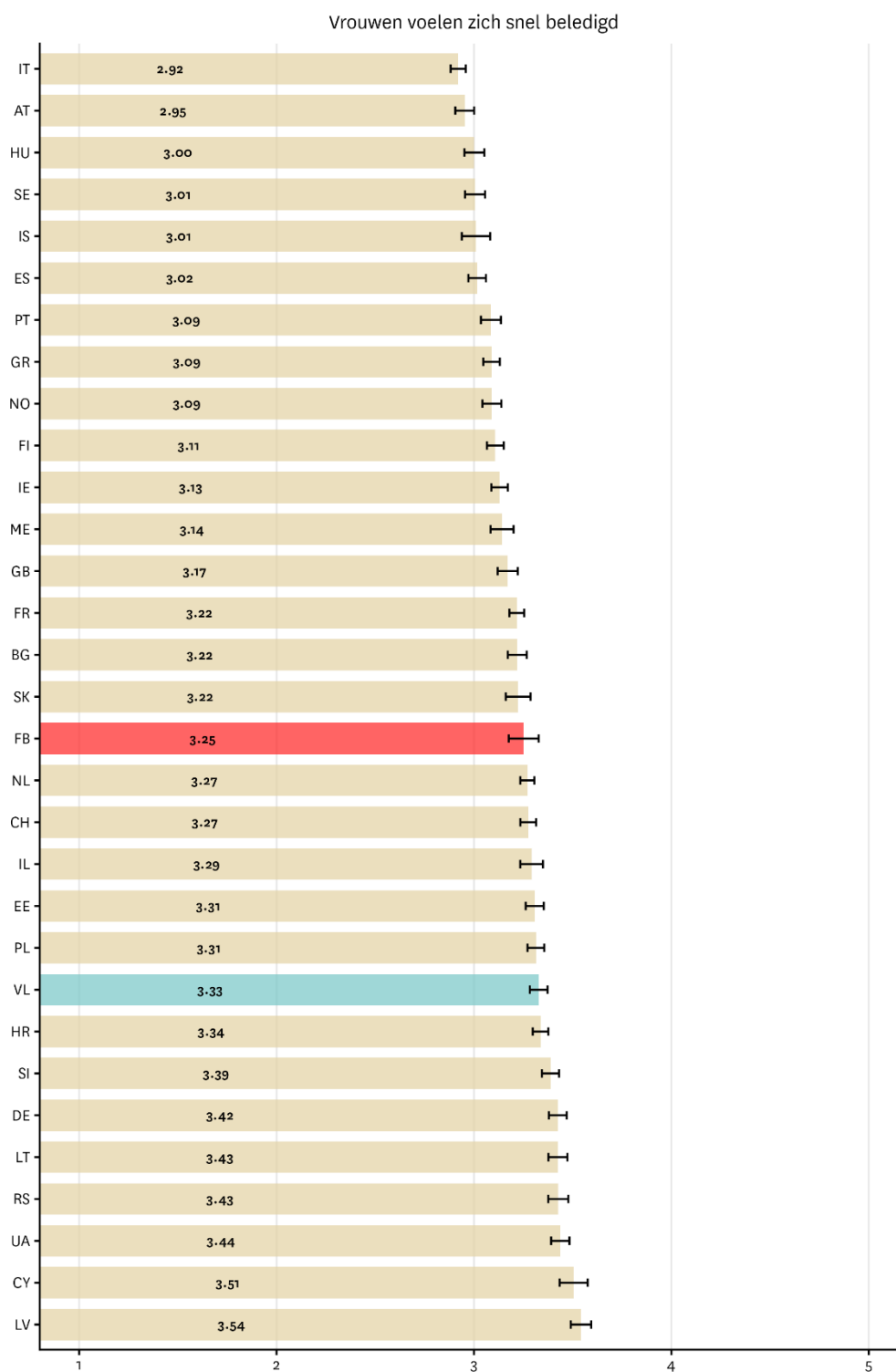
Noot: Gewogen resultaten.

Figuur 11. Stereotype 1 naar land/regio (1-5).



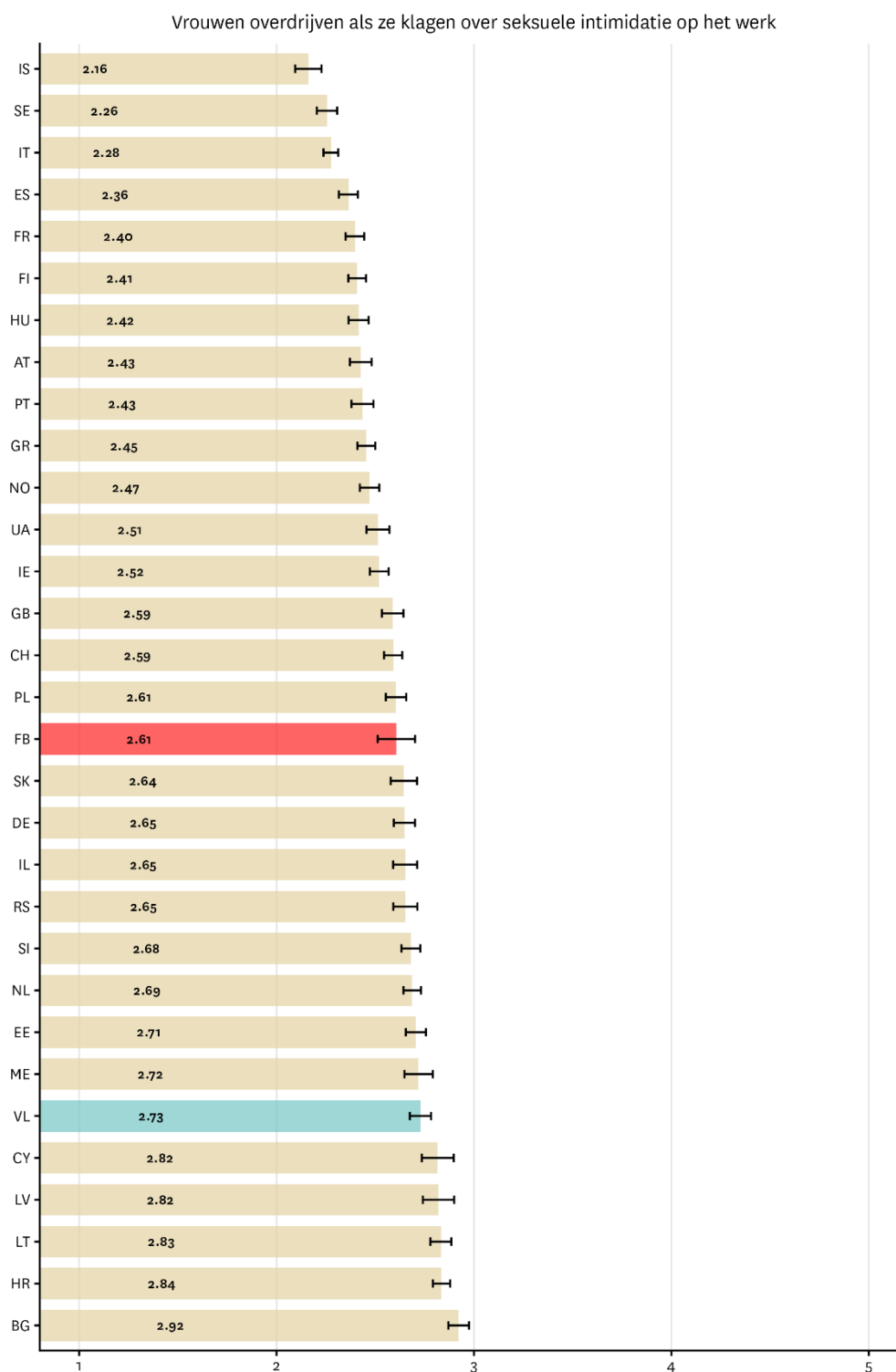
Noot: Gewogen resultaten. VL = Vlaanderen, FB = Franstalig België.

Figuur 12. Stereotype 2 naar land/regio (1-5).



Noot: Gewogen resultaten. VL = Vlaanderen, FB = Franstalig België.

Figuur 13. Stereotype 3 naar land/regio (1-5).



Noot: Gewogen resultaten. VL = Vlaanderen, FB = Franstalig België.



Vlaams
Mensenrechten
Instituut

Colofon

Verantwoordelijke uitgever

Nathalie Van Leuven (directeur Vlaams Mensenrechteninstituut)

Auteurs

Koen Abts, Daan Delespaul (Vlaams Mensenrechteninstituut)
Amber Hofmans, Dimitri Gugushvili, Kobe Proost, Bart Meuleman (KU Leuven, ReSPOND)

Uitgebracht in oktober 2026

Vlaams Mensenrechteninstituut

Hoofdzetel: Belpairegebouw, Simon Bolivarlaan 17, 1000 Brussel

Postadres: Consciencegebouw, Koning Albert II-laan 15, bus 576, 1210 Brussel

contact@vmri.be

www.vlaamsmensenrechteninstituut.be